

309397

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ జనవరి నెల 20 వ తేది సోమవారము

No. 238

నంపుటము. ౫

కాళియక్రివామ సంవత్సర పౌష మాస బహుళ చవితి క.

సంచిక ౨౩౮

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషోత్తమ వామ
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు మునుపు
జేరును. నువానగలిగి యుండును. 0-12-1
109, ఫ్యోరిగోడు పోస్ట్, బొంబాయి, కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

కాళివాంబ:— ఇది శ్రీభక్తకోటి యను నాటకము
కంఠానురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుబాటుపడినది.
అంతకు జరిగినది కలయకలు 0-1-100 పోస్ట్ కేసు.
కల్పవృక్షికాకాశాగ్నియను, 1 కంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

నోటీసు. (1427)

1. శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగరం మహారాజావారు
విజయనగరములో, ఫిబ్రవరి నెల మొదటివార
ములో గానపాఠశాలను స్థాపించి, గీత, వాయిద్య,
నృత్యములు విద్యాభ్యుదయకు నేర్పించదలచియున్నారు.
2. ప్రవేశించదలచిన బాలురు దరఖాస్తు లీ
దిగువ సంతకము చేసినవారికి బంకువలయును.
ప్రవేశనిబంధనములు దరఖాస్తు ఫారములు కోరిన
వారికి బంకుబడును.
3. మరియు

- (1) ఫీడేలు
- (2) మృదంగం
- (3) నాగపర్వం (సోనాయి)
- (4) గాత్రం
- (5) తరతం (నాట్యము)

బోధించగలిగిన వండితులకు ఉద్యోగము లీయ
బడును. నలయువారు ప్రసిద్ధ విద్వాంసుల సర్టిఫి
కేట్లతో దరఖాస్తు లంకనవచ్చును. జీతములు
పాండిత్యముల కొలదిని నెల 1-కి రు 50 లకు
పెంపుకుండి నిర్ణయింపబడును.

విజయనగరం } యనమండ్ర నారాయణమూర్తి,
16-1-1919. } శ్రీ విజయనగరం మహారాజావారి ప్రయత్నము
శ్రేయస్కరం.

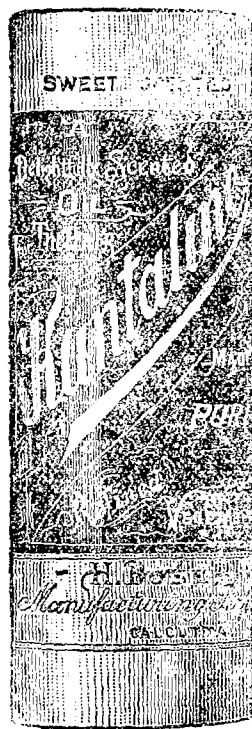
నోటీసు.

1918 సం॥ం డిసెంబరు నెలలో చిట్టవల్లు జ్యూటుమిల్లు
వద్ద చెలామణి చేసుకొనుటకు మావద్ద విజయనగరం కాపు
రస్తులు నారాయణం వెంకట్రామయ్య అండు సన్నవారు
శేక్సు 50
పసుచుర్తి గురుమాత్రి పల్లంట్ల కామరాజుగారు ,, 25
నెత్తా చిన వీరాస్వామి బలభద్రుని వేద
రమణయ్యగారు ,, 25
నూరంపల్లి గవ్వరాజుగారు ,, 25
చిట్టవల్ల L. K 40 X 29 Hemmed సంచులు శేక్సు శేరం
పుర్రావుని చలామణి చేసుకొనుటకు తప్పిపోయినందున
ది 22-1-1919 సం॥ం తారీఖున చిట్టవల్లు జ్యూటుమిల్లువద్ద
బహిరంగముగా శేలంపాటపాడి హెచ్చుపాటపాడిన చారికి
కొట్టిచేయబడును. పాట ఖాయమయిన వెంటనే సొమ్ము
యిచ్చి బేస్సు తీసుకువెళ్ళవలెను. కావలసినవారు పాడవచ్చును.
పాటపాడువారు పాటపాడుటకు పూర్వము 500 ధరావతు
వుంచవలెను. పాట ఖాయమయినవెంటనే పాడినచారి ధరా
వతు ఖరీదు సొమ్ములో మినహాయించబడును. పాడినచారికి
సొమ్ము యిచ్చిచేయబడును. పాటపాడినవారు గం 24 లు
లోపల తులనసొమ్ము చెల్లించిన యెడల గం 24 లు తరు
వాత తిరిగి ధరావతు పుచ్చుకొని వేలంపాడి వచ్చిన నష్టం
ధరావతు సొమ్ములో మినహాయించబడును. మిగిలిన సొమ్ము
వాపసు చేయబడును. ధరావతు చాలనియెడల శేషించిన
సొమ్ము రాబట్టుకోవడమవును. (1425)

నాళము సుబ్రహ్మణ్యము.
మల్లే నారాయణమూర్తి.

కుంతలైక్ వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైక్ కలనూనెను గురించి ముప్
సిద్ధ పురుషోత్తమ చాక్లరు సర్ రివ్యూచు
మున్న నువారంతగ పొగడినవాలును మీరు
యాదీవో నాకట్టు ప్రాసినందులకు మీరు
అశ్చర్యమును తీర్చుకొందురు. వెంట్రుక
స్థానములకు కలనూనె తీరుగమాయి తేల్చిం
చును. ఎప్పుడొకప్పుడు నెండు బాల్బులకెని
గుంతోనుముగ నుండవలెను. కుంతలైక్
మీకు జేసిన ఇట్టికేలును ఇతరులకు చెప్పి
కుంతలైక్ ఏక యందదగునా? మీకుంట
లైక్ మామెను నెండు మాసములందు
వాడు చున్నారెను. మా బంధువులలో
నొకరు చాలకాలమునుండి వెండ్రుకలు
రాతిపోవుచు చే వ్యసనపడుచున్నవారు. ఒక
నెల కుంతలైక్ను వాడిన వెంటనే బాల్బు
మరు పూర్తిగ చెరిగినది. నుంచి నువాసు
గూడ కలది. వాసున రాసికొనినవిదప కూడ
పోవాలను. మదరాసు రాజధాని స్వామి
కాజాకోర్టు ప్రధాన గ్యాయాధికారి (చీఫ్
జడ్జి) సి. కృష్ణక (ఆట్రువర్తి) వారు అటు
లాగా లిట్టు ప్రాసించున్నారు:

నేను మీ కలనూనెను పరిమళద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను వాడినంతవరకు ఇవి చాల
ప్రశంస సొంతవని నొక్కి చెప్పగలను.

మదరాసు ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్స్టబల్ డి. వి. నానుమంతరావు గారి లిట్టు ప్రాసించి:

ఇట్టి పరిమళద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి
ఉత్సాహము తెల్లపరుచుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. M. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
నలు ఏబిన్స్ పరతులు మున్నగువాటిని కోరువారు, మదరాసు, కంబుకెట్టి వీధిలో నున్న మా సోల ఏజంటులు
కే. ఎం. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో డిల్ బహర్. (రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది. కాబడినది.

ఇట్టికాలపురుతి కనుపడునది, పొడిలేని మనోజ్ఞ మగు నువాసనగలది.
అట్లాహ్ గాని, పారాయముగాని, చేర్చబడరదీ నిర్ధమ
చేయబడిన కేల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని దిందువులు విలకరించినచో, మనోగ్ధమగు
నువాసన నిష్పలవలెను.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలలో నుండును.

చిన్న సైజు (అర డ్రా)	నీసా 1-5 రు 0-10-0
మధ్యరకము సైజు 1-1 డ్రా	" " 0-12-0
బేరొకైజు 2 "	" " 1-4-0
బెర్డైజు 4 " లేక 1 కేరొస్సు "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-5-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము.
తల్లి, పట్టుకలందుల ప్రసేదమును క్రుతిమపులలోను దొరుకును. ౫
అనేకమగు నవల గుంట్లు కలవు. కావున, రాము కొనసపును విస్తావైక
ను, కార్తీకైజు ఆటో డిల్ బహర్ అను పేరును వదిలితింపురు ఈ ఆటో
దిల్ బహర్ లెక్క గలదునును వదిలివనలెను గోరువారి దిగువవారికి
వ్రాసినచో అటాకిర్చుకల నువాసనకార్త ఉచితముగ కంపుడును.

సోలరేజంటు: అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయ్ నీధి, బొంబాయి.
మదరాసు రేజంటు: మెసార్స్ పురమోర్తంకాల్, వైశాఖబాడరోడ్డు, మదరాసు

నా ఆంగ్లదేశయాత్ర

కస్తూరి రంగయ్యంగారి ఉపన్యాసము

చెన్నైలో పర్యటించిన, రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘము స్వరాజ్యసమితి, ఆంధ్రప్రదేశ్సంఘము, చెన్నైరాజధాని సంఘములతోపాటు నిన్నటిదినుము సాయంత్రము 5 గంటలకు గోల్డే భవనమును హిందూమతీకా సంపాదకు లగు ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు తామిటికల పత్రికాప్రతినిధి రాయబారులలో నొకరుగ ఆంగ్లదేశమువెదలి ఎచ్చట గాంచిన వింతలన్నిటిని గూర్చి ఉపన్యసించిరి. భవనమంతయు పురమ్రములు లోను, ప్రేక్షకులలోను కిక్కిరింపడి పోయెను. స్థలములేక పెక్కుమందికి ఆకాశముకూడకలిగి యింటికి వెదలిపోవలసి వచ్చెను. రావుబహద్దరు కలకల కణ్ణులతోగైగా రభ్యుత్తర వహించిరి.

అధ్యక్షులు

సభాదేశమును గూర్చి ఉపన్యసించుచు నాటిదినము కస్తూరి రంగయ్యంగారి వ్యారా ఆంగ్లదేశమును భారత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి వివరములను తానందరమును సమావేశములను జరిపిరి. వారు దేశసేవా వ్యవస్థలను గురించి యూరోపు దేశమునకు వెదలి ఎన్నియోకావలసిన లోనయి తిరిగివచ్చినదేశమునకు మరతీతముగను ఆరోగ్యముగను వచ్చిచేరి నందులకు మనము సంకల్పించవలసి యున్నది. పత్రికాప్రతినిధి రాయబారులలో నొకరుగ చెన్నైలోనబడుటయే వారియొక్క పత్రికానిర్వహణ సామర్థ్యమును చాటుచున్నది. ఆయన యొక్క పత్రికను ఆంగ్లదేశమును వ్యాపించునట్టి నిర్బంధించుట మిక్కిలి శోచనీయము. వారి యొక్క భర్త మార్గము, స్వతంత్రాభిలాష, రాజభక్తి, న్యాయపరిశీలనము మొదలైనవిగలములు వారిని ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వము వారి యొక్కయు గౌరవానురాగములకు పాత్రునిగ జేసెను. ఎల్లప్పుడును భారతదేశము వెదల సానుభూతిని కనబరచు శ్రీ సార్వభౌముని సందర్శించి మాట్లాడు అభ్యున్నత గౌరవ మాతనికి కలిగెను. నున బందరమును వారు చెప్పబోవు విషయమును గూర్చి వివరముల మిక్కిలి కుతూహలలయై యున్నాము. పిమ్మట

కస్తూరి రంగయ్యంగారు

యిట్లాపక్కసించిరి. గ్రేటుబ్రిటను ప్రభుత్వ యుద్ధరంగములను సందర్శించుటకై భారతీయ పత్రికా ప్రతినిధి రాయబారులను శ్రీ చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వమునా రాష్ట్రవించుట మిక్కిలి నూత్నమైన ఉపాయముగ గనబట్టుచున్నది. మిత్రమండలివారు తేయుచున్న యుద్ధప్రయత్నములను స్వయముగా జూచి అన్ని దేశములందును వాటిప్రయత్నములకు తోడ్పడమని ప్రజలను ప్రోత్సహింపచుటకై హిందూదేశమునుండియు ఆమెకా దేశమునుండియు వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులను ఆహ్వానించుటకు మొట్టమొదట యుద్ధవార్తామంత్రిగారికి వీరవల్లూరు గారికి సంకల్పము కలిగినది. మాకు పూర్వము కనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, ఆమెరికా బ్రిటిషు దక్షిణాఫ్రికా మొదలైన దేశములనుండి వార్తాపత్రికా ప్రతినిధి రాయబారులు వచ్చిచూచి వెల్లెరి దేశమును నిమిత్తము చేసు వారి యాహ్వానము నంగీకరించి తీరవలయునని తెలిచి దాని నంగీకరించి తిని. నేను గ్రేటు బ్రిటనులో వచ్చుచున్న రాజకీయ విషయములనుగూర్చి యొకరినొకరు సమాచారములను ఆంగ్లయిండి యను పత్రికలు ప్రభుత్వమువారు నాకొసంగిన గౌరవమునకు నేను బహుస్థానించుట వారియెడల నామే గల కృతజ్ఞులను నూచించుచున్నవని విచారించ మొదలవించి. వారు నాయొక్క వాక్యానంతరమునై నెట్టినిర్బంధములను మోపక సర్వ స్వతంత్రము లొనగినపుడు నేనాస్వతంత్రము నేల నుపయోగించుకొన నుడదు? వారు నాస్వాతంత్ర్యములనై నెట్టి నిర్బంధములు మోసియుండినను నేనా యాహ్వానము నంగీకరించియే యుండువాడను కాను. నాసహజమైన జన్మస్వత్వములను యీ గౌరవములకై నమ్మకొందునా? లేక కపటోపన్యాసము లనిచ్చి వారిని సంబోధింపవలెనా? నాకు సర్వస్వతంత్రము లొనగబడి నపుడు నేను నానినేల నుపయోగించుకొన నుడదు.

పత్రికా ప్రతినిధి రాయబారులు ఆగస్టు 26వ తేదీని బొంబాయి చేరుచు వీడి సెప్టెంబరు 1-వ తేదీని పోర్టునెడ్ను చేరిరి. ఆచట మాకొర కేసిగమైన ఏర్పాట్లను జేయబడియుండలేదు. మేము తిరిగి ఆంగ్లదేశమునకు ఎప్పుడు ఏయోడమిద బయలుదేరలేనో ఏమియు తెలియలేదు. ఆచట మేము

మానువారములు ఏమియు సమాచారము తెలియకుండ ఆగవలసివచ్చినది. పిమ్మట మాస్థితిగతులను గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని యుద్ధవార్తామంత్రికిని తెలిపి వార్తను పంపగా వారియొద్దనుండి ఏమియు ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. ఆచటనున్న బ్రిటిషు కాన్సులు అధికారిని మాకు సహాయముజేయుదని కోరగా ఆతడు యుద్ధవార్తామంత్రినిగూర్చి తానెప్పుడు వినియుండలేదనియు పత్రికా ప్రతినిధి రాయబారులను గూర్చి తన కేమియు తెలియదనియు చెప్పెను. ఇంతిలో మేము ప్రాచీనమునైనదైన కైరోపట్టణమును సందర్శించి ఆచట వింతలనుగాంచి సంతసించితిమి. ఆ ప్రదేశమందలి మిలిటరీ అధికారులు తాము పాలవైకు, సిరీయా, దక్షిణాఫ్రికా మొదలైన యుద్ధరంగములకై జేయుచున్న మిలిటరీ ప్రయత్నములకు జూపించిరి. పిమ్మట మేము టూరంటో చేరి ఆచటనుండి కొము వెదలితిమి చక్రతాత్మకమైన కొము పట్టణమును సందర్శించి రైల్వేమార్గము నుండ పొరెను, పారిసునుండి పోలో, పోలోనుండి లండనునగరము చేరికొంటిమి. అక్టోబరు 10 వ తేదీని లండనునగరము చేరితిమి. పోర్టునెడ్ను వదలి వెట్టినిదిమొదలు లండను చేరువరకు గాని, లండను చేరి తిరిగి మేము యీ దేశము వచ్చువరకు గాని ప్రభుత్వమువారు గాంచిన ఏర్పాట్లలో మాకెట్టిలోపమును కలుగలేదు. అందునకు అధికారులు మా కృతజ్ఞతావందనమునకు పాత్రులు.

మేము లండనుచేరిన వెంటనే గాంచినది లండను రేవు స్థలము (డాక్సు) అక్కడకు ప్రపంచమందన్ని భాగముల నుండియు ఓడలు వచ్చిపోవుచుండును. ఆచటనున్న యంత్ర బాహుళ్యము వర్తకవ్యాపారసమృద్ధి చూచి అచ్చటవారిది తిమి. పిమ్మట నాయునిమానములు తయారుచేయుచు ప్రదేశమును చూచి ఆచట నొక విమానములో నెక్కి 1000 గజములు ఆకాశముమీదికి వెళ్లగా ఆ ఆనందము మిక్కిలి హృదయనిచ్చేదనుక నుండెను. పిమ్మట ఒకదినమున ప్రభువుల సభలో హిందూదేశవిషయములనుగూర్చి చర్చనగుచుండగ మేము వెదలితిమి. ఆచట సిద్ధెన్మాను గారు న్యాయుండి యాలో వ్యాపించిన కొన్ని విషయములను ఖండించుచు చర్చప్రారంభించిరి. పిమ్మట ఒకదినమున యుద్ధవార్తామంత్రిగారు మాగౌరవార్థము యొకవిందొసగిరి. హిందూదేశసహాయకార్యదర్శిగానున్న ఇన్స్టిట్యూషన్ ప్రభువుగారు మాకాహ్వాన మొసంగుచు ఉపన్యసించిరి. వారి యాహ్వానమునకు తగురీతిని మారాయబారులలో నందరకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవిదల నేను కూడ ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు హిందూదేశముయొక్క రాజకీయపారిశ్రామికదృష్టికులనుగూర్చి చూచుచుండితిని. ఆ సమయమున హిందూ మొదలైన వార్తాపత్రికలు ఆంగ్లదేశము నందు వ్యాపించునట్టివిని నిర్బంధించబడిన వల నంగతి నాకు జ్ఞప్తికిరాలేదు. అక్టోబరు 17 వ తేదీని ఇల్లస్ట్రేటెడ్ లండన్ న్యూసు ఆను పత్రికాకార్యాలయమునకు వెదలి ఆచట యంత్రములనుజూచి మిగుల వింతపడితిమి. పిమ్మట ఆచట తూర్పుదేశపుభాషలను నేర్చు ఒకపాఠశాలను గూడచూచితిమి.

ఒకదినమున మాంటాగ్యుగారితో సంస్కరణప్రణాళిక యందలి కొన్ని యభ్యంతరములను గూర్చి చూచుచుండితిని. ఆ ప్రణాళిక భారతీయులు ప్రస్తుతము స్వరాజ్యమునకు అర్హులుగారనియు, ఇంకనువారికి స్వతంత్రపాలనము జేసికొను సామర్థ్యము లేదనియు మొదలైన దురభిప్రాయములపై వాధారపడి ప్రాయబడినందున వాటివలన ఈసంస్కరణములవలన పరిపాలనావిధానమునకు విశేషమార్పులు కలుగజాల వనియు

చెప్పితిని. ఆయన ఆసమయముననే నెచ్చటికో తొందరతని మీద వెదలవలసివచ్చినది. అప్పుడు ఆయన వెట్టిపోవుచు మరి యొక సమయమునం దెప్పుడైనను నన్ను కలసికొనినప్పుడు నా యభిప్రాయములకు మార్పుకలుగజేయు వని చెప్పెను. కాని తరువాత ఆయనకు నేను కలిసికొనలేదు. నా యభిప్రాయములకు మార్పుకలుగలేదు.

పిమ్మట మేము శ్రీ చక్రవర్తిగారిని చక్రవర్తిని గాని సందర్శించితిమి. అప్పుడు నేను వారితో యుద్ధమునకై భారతదేశము గాంచిన సహాయమును గూర్చి చూచుచుండితిని. సకాలములో ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవైకొని హిందూదేశము యొక్క వస్తుసంపదను కృత్రిజేసి భారతీయులను ఆసీనులగు గను సిపాయిలుగను తయారుచేసి యుండియెడల బ్రిటను దేశము ఆమెకా దేశముయొక్క సహాయముమీద ఆధార పడియుండ నవలయులేకుండ హిందూదేశమే యిదివరకు చేసినవానికంటె ఎక్కువ సహాయము చేసియుండెడి దని చెప్పితిని. శ్రీ చక్రవర్తిగారు దక్షిణిండియా ప్రజలు యుద్ధములో పనిజేయుటకు తగిన దురభిప్రాయము గలిగియున్నారు. నే నా యభిప్రాయమును తీసివేసితిని.

పిమ్మట మేము ఎడింబరో వెళ్లి ఆచట క్రాయిగర్లు డిప్యూటీయర్లు మొదలైన ఓడలు తయారుచేయుచు స్థలమును చూచితిమి. ఆచట నాకాధికారులు మాకు తగు ఆహ్వానము సంగి గౌరవించిరి. పిమ్మట 28 వ తేదీని గ్లాస్గో వెదలి ఆచట మందుగుండు సామానులను తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీని చూచితిమి. ఆ ఫ్యాక్టరీలో 15,000 పనిచాండ్రు గలరు. వారిలో 18,000 స్త్రీలై యున్నారు. ఆ నగరమందలి పారిశ్రామిక వ్యాపార చుట్టయొక్కముగ నున్నది. అక్టోబరు 27 వ తేదీని చెప్టరువెళ్లి ఆచట సకలయుటుసోపు ఫ్యాక్టరీని గాంచితిమి. ఆ ఫ్యాక్టరీయందలి కూలివారింద్రకు చేయబడిన ఏర్పాట్లు ఆత్మవ్యర్థముగ నున్నవి. ఆ కూలివారింద్రకును నివసించుటకు ఆ ఫ్యాక్టరీలోనే గృహములు నిర్మించబడియున్నవి. ఆ ఫ్యాక్టరీ కొన్ని మైళ్లకై కాల్యము కలిగియున్నది.

పిమ్మట మేము మాస్సెప్టరు వెదలి ఆచట కొన్ని బట్టల నేయు యంత్ర గారములను గాంచితిమి. ఆనగరమునందే తుపాకిగుండ్లను తయారుచేయు సెక్ పెద్దఫ్యాక్టరీనిగూడ చూచితిమి. పిమ్మట బర్మింగ్హాముననిచ్చి ఆచటకూడ కొన్ని యంత్ర గారములను చూచితిమి. నవంబరు 1-వ తేదీని మాగౌర వార్తామంత్రి రాజుగారి వాక్యముసంఘమువారిచే సెక్ ఫలహారపు విందొసగబడెను. ఆదిందుకు కొన్ని సంకల్పముల క్రితము బొంబాయి గవర్నరుగా నున్న లామింగ్తును గాదను సర్ ఫ్యాన్సిను యంగుహస్పెంచుగానును కూడ విచ్చేసిరి. అప్పుడు వారు ఆసంఘము ఆంగ్లేయులను భారతీయులను గల పరస్పరసంబంధమును కృత్రిజేయుటకై యేర్పరచబడిన దని చెప్పిరి.

నేను వారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఆమెరంటి సంఘముకంటి ఆంగ్లదేశమును స్థాపించబడుటకు తగినంత ఆనందము లేదని చెప్పితిని. ఏలయు భారతదేశమందలి విశ్వవిద్యాలయపు ప్రస్తుత విద్యార్థిభావములననే భారతదేశమును ఆంగ్లవిద్య ఎక్కువగ ప్రబలుచున్నది. ఆంగ్లేయులు మాదేశీయభాషలను నేర్చుకొను టత్వంతావశ్యకము. కాబట్టి ఆభాషలను నేర్చుటకు తగినసంఘ మొకటి స్థాపించబడుటకురంగ మని చెప్పితిని.

పిమ్మట పరాను చెల్లి తమ యుద్ధరంగముల కరిగితిమి. ఆచట ఆదినములు గడపితిమి పరానులో మనభారత యోధులు యుద్ధముజేసిన స్థలమును గూడచూచితిమి. ఇప్పుడా

యుద్ధము ! **యుద్ధము !!**

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును,

కాని, సీత

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి (1055)

కలరా, ప్లేగు, ఇన్ఫ్లుయెంజా రోగములను తుదియై డౌవ ఫములను, నిజానజీవనవో నీ కట్టి భయమును లేక సురక్షితముగా నుండగలవు. శ్రేష్ఠమైనను, చాకై నది. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములందు 100-కి 100 మంది రక్షించబడిరి.

కలరాచందులు పెట్టు 1-కి	రు 0-12-0
ప్లేగు " (వెద్ది)	" 1-12-0
" " (చిన్నది)	" 1-2-0
ఇన్ఫ్లుయెంజాచందులు పెట్టు	" 1-8-0

ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతివడసిన డౌవ ఫము లనేకములు గలవు.

స్వాకింపు సోప్ జేయియు ప్రత్యేకము. ఫరఖాను చేసినవారలకు తుదియై క్యాటలగు పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, నీలి, ఆచారప్పన్ వీధి, డి.టి. మదురాను

వి రో పా యు ద వి రా మ ము

(రైటరు ఏ. జె. సి.)

ప్రస్తుతము

సంధిసమావేశము

చగ్గానూరు ములను రహస్యముగ నుండు విషయము.

పాఠము, జనవరి 16:— సంధి సభవారు చేయదలచిన తీర్మానమును బ్రతిమాలి ఆమెరికా జేతనులవారు ఆక్షేపించుటచే “సంధిసభలలోని విషయములను గూర్చి సభవారు చేసిన ప్రకటనములే గాని మరి ఏవైనా సభలను పంపబడగూడదు. ఆయా జేతనుల ప్రతినిధులు విషయములను రహస్యముగా నుంచవలెను” అను తీర్మానము చేయబడలేదు. వార్తలను ప్రకటించు విషయమును నూచనలకు 17 వ తేదీ సభలో సభవారి కందజేయుట కొకసంఘము నేర్పరున కలెనని ప్రతికలవారిని సభవారుకోరిరి. ప్రతికలవా రొకసంఘము నేర్పరచిరి. బ్రిటిషు జేతనులకు రైటరు, ట్రైము, డెయిలీ క్రానికలు విలేజులకు ప్రతికలసంఘ ప్రతినిధులుగా నేర్పరచిరి.

సభలోని చర్య

సమరసభావము

పాఠము, జనవరి 17:—సంధి సభవారు చాల సభ్యులను సామరస్యముతోను పనిచేయు చున్నారని పరామరాజ్యాంగ సభలో క్లెమెన్సోగారు నడిచిరి.

కేరలము కల్ల

రాము కోరిన ప్రికారము జరుపనివో ఆమెరికావారి నందరిని వెంటనిడుకొని ఆమెరికాకు బోయెదనని విల్సన్ సభాపతిగారు నడిచిరిని న్యాయాధ్యక్షు ట్రిబ్యూనుపత్రిక యందు ప్రకటించబడిన విషయము వాయనకు తెలుపగా నది కేరలము కల్లయని ఆయన ఆశ్చర్యముతో నడివెనని తెలియుచున్నది. సభాచర్యకు ప్రకటించుటకే సభవారు కోరుచున్నారని. కాని అనవసరమగు వైరుధ్యము కలుగకుండుటకు కొన్ని విషయములను మాత్రము రహస్యముగ నుంచదలచిరి.

ప్రాచీనరహస్యజేతనులు.

రహస్యగుర్తు పరామరాజు చేసిన నిశ్చితమును మార్చు గోరరు. సంధిసభలో ఆయావిషయములు చర్చింపబడునపు డట్టి విషయములతో సంబంధముగల జేతనులప్రతినిధు లందరును తమ ఆభిప్రాయములను తెలుపుదురు. ఈ వద్దతియందు లోపమేమియును లేదు. నానాజేతసంఘ విషయము సర్వజేతనులకునుసంబంధించినది గాన దానిని చర్చించునపు డన్ని జేతనులవారి ఆభిప్రాయములను తీసికొనవలసినది క్లెమెన్సోగారు నడిచిరి.

సయాముప్రతినిధులు.

సయామువారు యుద్ధమునబాగుగా తోడ్పడినందున ఆజేతనులకునునెద్దరుప్రతినిధులు సభలో నుండునని తెంపు ప్రతికలవానినది.

ప్రాచీనరహస్యవిత్తము.

ఇద్దరు ప్రతినిధులను మాత్రమే పంపవలెనని నిర్దేశింపబడిన జేతనులలో కొన్ని జేతనులవారు 18-వ తేదీని జరుగు సమావేశమున ప్రతినిధుల సంఖ్య హెచ్చింపబడవలెనని వాదించెద రినుకొనుచున్నారు.

ఆంగ్ల జేతము, నవ్వుపూర్తి.

లండను, జనవరి 17:— ఆంగ్లసామ్రాజ్యమున కంతటికిని సంబంధించునంతటికల నవ్వుపూర్తి సమస్యను కలిపించి పనిచేయుటకు బ్రిటిషువారు హయ్యగ్గుగారిని గోరి రని పాఠము నుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

కురాను ప్రయోజికులనొక మునుగుట.

కోము, జనవరి 17:—మార్క్స్మనుండి గిగ్గు, పెర్వియా, రమ్యు ప్రయోజికులకు 650 మందిని కొనిపోవుచున్న చహ్మాయి అను నొక మెస్సీసా ప్రాంతమున మునుగుకి తగ్గి 4 నిమిషములలో మునిగిపోయినది. కోజ్జెగు అను బ్రిటిషు నౌక 150 మందిని కాపాడెను. తక్కిన 500 మంది మును మునిగిపోయి రినియే తలపడుచున్నది.

ఇంగ్లండు

మెసపొటేమియా యోధులు.

లండను, జనవరి 18:— యుద్ధ సమాధి విషయ సంఘము వారి సభయందు సభవారు మెసపొటేమియాలో బాగ్దాదునందు నిర్మింపబడిన సర్ స్టాన్లీ మాడ్ గారి సమాధిపై జ్ఞాపకపాఠము నొకదానిని నెలకొల్పి దానినే మెసపొటేమియానేక కంఠటికిని జ్ఞాపకపాఠముగా నుండు సమస్యను చర్చించిరి. ఈ యుద్ధజేతనుల నెరవేర్చుటకు సంఘమువారు నిశ్చయించి మెసపొటేమియానుండు సహానిర్మాణ యనకు సౌకర్యములను పరిశీలించి తెలుపుటకు త్వరగా నొక శిల్పకారుని మెసపొటేమియాకు బంపుటకు తీర్మానించిరి.

అమెరికను నౌకలు.

లండను, జనవరి 16:—నౌకల లోటుకష్టమును ముజగని నిచ్చివో యుద్ధమునకుగారు ఆమెరికను లొసగిన నౌకలను విడుదల చేసెద రని నౌకావ్యాపారవిషయసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు పారిశ్రామికులు

లండను, జనవరి 17:— యుద్ధ కాలమునకు పారిశ్రామికోపయోగములకు నరకులకుకొనిన భరలు ఇప్పుడు పడిపోవుటచే ప్రస్తుతము కలుగు కష్టమును గూర్చి విచారింపి తెలుపుటకు నిర్ణయింపబడిన సంఘమువారి రిపోర్టును మంత్రిగర్హు వారు ప్రకటించిరి. అధికారాయత్తు పన్నును మాదికి 65 నొత్తన 1918 వ సం॥ కును తగ్గించుటకై నను లేక 5 సం॥ కుల వరకు ఆపయ్యలో కొంతభాగమును మాత్రమిచ్చుకట్టు చేయుటకై నను సంఘమువారు సిఫార్సుచేసిరి.

సేనను తీసివేయుట.

లండను, జనవరి 17:— ఈ యుద్ధము చాల కాలమునకు నుండే అంతమై జర్మనీ విశ్వాసపాత్రముగ నుండిన ఏవిధములగు మాటలనందుకో ఆవిధములకు మాటలతో నేరలకు తీసివేయుటయందుగల ఆలస్యమును కొన్ని ప్రతికలు తీరముగా ఆక్షేపించుచున్నవి. కొందఱు అనివేయలు ఎన్నికల సందర్భమున చేసిన ఉపన్యాసములకు విని సైనికులు సేనను బహుళముగా విడుదలచేయుట ఇంకను ఆరంభింప బడలేదని విశ్వసించి ఈ గోల వారంభించిట్లున్నది. ప్రస్తుతము విడుదల చేయుచున్నంత ఆలస్యముగా సైనికులకు విడుదలచేయువో ఈపని పూర్తియగుటకు 1925 వ సం॥ కుఱకు జరుగునని ఒక సైనికుడు నిన్నటిదిన మువ్వసించెను. కార్మికుల నేర్పలయ విషయమున గలగు చిక్కులను తొలగించుటకే ప్రస్తుతపు విధానము నిర్ణయింపబడెను. నెలపుమీదనుండి ఉద్యోగముల గలిగినవారిని ముందు విడుదలచేయు గొప్పవిషయము కూడ యిందు చేరి యున్నది. డాక్టర్ ఫోల్టోన్సు పురములందు గల పనివారి కిండువలననే అనుమానములను కోపమును గలిగెను. ప్రస్తుతము నిరుద్యోగులై తిరుగుచున్నవారిలో సైనికులే అధికముగా గలరని అధికారులు ప్రకటించినందువలననే మొదటి విధానమునే పట్టుకొనియుండట యతసరమైనది. గరకులు సరఫరాల విషయమును భరలవిషయమును గూడ కార్మికులకు విశేషముగా సంబంధించి యున్నది.

ప్రీన్సువిక్టరు దిలీపసింగుగారి సాత్తు.

లండను, జనవరి 17:—నిక్కు ప్రభువులలో కడపటి వారు రణజిత సింగు మహారాజు గారు. పీరు పాంచాల జేతాధీశులుగా నుండి తూర్పు యిండియా వర్తక సంఘము వారితో కలసింపి నందున అప్పటి బ్రిటిషు వారితనమునా మహారాజుగారి నోడించి రాజ్యమును విడిచివేయకొనిరి. రణజితసింగు మహారాజుగారు నివాసులైరి. వారి జ్యేష్ఠపుత్రులగు దిలీపసింగు మహారాజుగారిని బ్రిటిషువారు పసిరనముకనే బ్రిటిషు జేతనులకు పంపి చేసిరి. ఆయన అడట ముల్లరు కన్యాయను ఈజిప్టు జేతపుత్త్రుని వివాహము చేసికొనిరి. వ్యావహారికమునందు బ్రిటిషు జేతనునందలి గ్రామవాసులకు భనికుల పద్ధతులనే

ప్రజేతకులయొక్క ఇష్టమై యొకవిధానమైననున్నది. మేముకొండకి వెదలిసిని యుద్ధము కడపటిదినము లగుటలక అప్పుడు జర్మనులు తిరోగమునము చేయుచుండిరి. ఆంగ్ల సిపాయిలు తుపాకులను పేల్చుట మొదలైనవన్నియు గూడ చూచితిమి. అక్కడ మిలిటరీ అధికారులందరును మాకు తగు ఆహ్వానమునగి గౌరవింపిరి. ఏమిట తిరిగి మేము లండను నగరము వచ్చిచేరిన పిదప వెళ్ళుమంది ప్రయోగుల యొద్దనుండి విందునకై మా ఆహ్వానములు కచ్చెను. కాని బ్రిటిషుకాంగ్రెసు సంఘమువారు మమ్ము కలిసికొనుట కట్టి ఏర్పాటునుగావింపలేదు. కావున మేమే వారి నెట్లులెనను కలిసికొని వారు చేయుచున్న పనిని తెలిసికొన గోరితిమి. అందుకొర కొక సమావేశము ఏర్పరపబడినది. ఆసయయును ఆంగ్లజేతమందున్న లోకమాస్య తిలకు గారికూడ ఆహ్వానప్రతికంపబడలేదు. కాంగ్రెసు సంఘమునుండి క్రిర మందిసభ్యులుమాత్ర మా సమావేశమునకు విచ్చేసిరి. వారు గతవత్సరములో ఏమియు పనిచేసియుండలేదు. అంతియగాక వారు కొంతప్రతికాలముగ కూడ పనిచేయుచున్నట్లు గన్నట్లుచున్నది. ఏమిట నవంబరు 19-వ తేదీనియుద్ధవిరామమునగూర్చి మాట్లాడుటకై పార్లమెంటు సమావేశము జరిగినది. అప్పుడు మేముకూడ ఆసమావేశమునకు వెదలితిమి.

ఏమిట మేము ఇండియా ఆక్సిసునుగూడ చూచితిమి. ఇప్పటికం టెయిద్దముజరుగుచుండినపుడు నున రాజకీయఆలోచనములు తప్పక నెరవేరగలవని ఎప్పుడూ ఆలోచించెడిది. ప్రభువులసభలో సంస్కరణప్రచారకము గూర్చి జరిగిన చర్చలన సర్వమును నువ్వకైపడగలదు. ఆసంస్కరణప్రచారక ఆసంధిసమితియు, ప్రాచీనబట్టి పరిపాలనావిధానమును మార్చుట దుర్లభమనియు వారియభిప్రాయము. కావున వారొకప్రత్యేక కమిటీ నేర్పరచెదరట. ఆకమిటీవారు ప్రచారకమునందు సరణులు చేయగోరువారియొద్దనుండి సాక్ష్యమును కైకొనెదరట. ఈప్రచారకము గురించి మాట్లాడుచుండ మొదలైన వెళ్ళుమంది ప్రయోగులతో మాట్లాడుట కవకాశము కలిగిండుటకు నేను సంతసింపించు న్నాను. ఈ సంస్కరణములవలన ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము మార్చుకొని మన కెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము కలుగునని నా కెంతిమాత్రమును నమ్మకము లేదు. వారు రాష్ట్రీయాధికారాలైన గవర్నరులకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుండదని తెలియుచున్నది. ఏవన్న జనరలుగారియొక్క నిరంకుశాధికారమును పూర్ణముగ తీసివేచిన గాని ఈ సంస్కరణములన ఎట్టిలాభమును చేకూర నేరదు.

ఇంకను పాశ్చాత్యసాగరకత ఒక గొప్ప సంగతి. నిజముగ వారిసాగరకతలన పునరుద్ధరించుచున్న వెళ్ళులాభములకు మనమువారికి తప్పకకృతజ్ఞులము. మనజాతీయవారములకు ప్రతికలములగు కొన్ని కష్టములనుగూడ వారి సాగరకత తీసికొనివచ్చినది కాని వారియొక్క కస్తుసంపద, విశేషమైన భగము, యంత్రములు, కార్మికసాధనములు, జాతీయవిశాసము మొదలైనవాటివలననే వారు విశేషముగ నభివృద్ధిచెందగలుగుచున్నారు. అన్నియు కూడ మనదేశమందు లోపించియున్నవి. కాబట్టి మనందరమునుగూడ పాశ్చాత్యసంస్కరణము కలసని వారి సాగరకతలనుకల కలిగిన యుద్ధమలాభమును గుర్తించి మన భగమును కస్తుసంపత్తిని అభివృద్ధిచెందించుకొనుటకు యత్నింపవలెను.

ఏమిట ఆభ్యుదయ కస్తూరి గంగయ్యంగా రొసగిన యువనాగ్రసములకు తమ పక్షమునను సభవారి పక్షమునను కృతజ్ఞతాపూర్వకందనము లుండించి.

ఏమిట వారిపుత్రులు పుష్పమాలాంపుతులు గావించబడిరి. ఆనందించు

బి. ఎన్. శర్మగారు

ఉపన్యాసములకును అభ్యుదయమునకు నందనము లొసంగుచు యిట్లు నడివెను. కస్తూరి గంగయ్యంగా నడివినటుల మొట్టమొదటి పర్యామము యూరోపు ఆంగ్ల జేతనులకు వెదలిన వారలను అచ్చట వారి భగవచ్చు, పారిశ్రామికాభివృద్ధి, వర్తకవ్యాపారబాహుళ్యము మొదలైనవన్నియు ముఖ్యముగా మనమున్నకు వింతగా ముగించకమానవు. ఆజేతనుచూచినవారలకు మనదేశముయొక్క బీదస్థితి నువ్వకైపడగలదు. కాబట్టి ప్రతినిధ్యాధియు భారతీయుడను పరిపూర్ణ జేతాభిమానమును జేతనేవాటివాడయిన గలిగి తన మాతృదేశముయొక్క విశ్వరమ్యము నభివృద్ధి చెందించవలయునని కుతూహల దైనవో నొక్క పర్యామము ఆంగ్లజేతము వెదలివచ్చుట తస్యంతాకర్యకము. కావున నేను ఎల్లరును ఆంగ్లజేతను వికపర్యామము వెదలి రమ్మని ప్రోత్సహింపవలెను.

అనుకరించిరి. అనునపుడు కర్త (దీనిపేరు) గారు, వీరు వారి కుటుంబపు కుమారులను పెండ్లియాడిరి. ప్రస్తుత సాఫీయ గారి ప్రస్తుత కుమారుడు కూడా. ఈమె విద్యార్థిణిగా ఉన్నప్పుడు కార్యములపట్ల చాలా శ్రద్ధ వహించుచుండెను. ఇటీవల యిండియా విశ్వవిద్యాలయ చాల శ్రద్ధ వహించెను. రణజితు సింగు గారి పాత్రలను ఈమె చూడవలెనని నగు విద్య విద్యురగాను గూడ క్రితము లైరి. మరల కాలమునకు వారికి 67, 192 పానుల అస్తి యుండెను.

నూలుబట్టల పరిశ్రమ.

లండను, జనవరి 17:—ప్రస్తుతము కుమారులను పెండ్లి యింప వలెనని. కాని వారిని పెండ్లియింపకు ముఖ్యముగా కారణమిది పరిపూర్ణము నేరలోండి పెంట్లనే తగ్గించుట కేల్పాయిలు జరుగుచున్న వని ప్రభుత్వసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

జిర్కంబు

విరిపునమున

లండను, జనవరి 17:—నీవీక్షిస్తు తనకత్తి కుమారు గింది తనకుని పొగించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు:— వారు “విరిపునమున పార్టీ” అను విరుదును వహించి జనవరి 21 వ తేదీన నూన్ కుమారులను ప్రభావతీనినల సభ యొకటి సమావేశ మగు నని ప్రకటించిరి.

అమెరికా

యూరపు దేశావారము

హామింగ్సు, జనవరి 16:—యూరపు యు టామివా రజాధ్యక్షుని నిర్ణయంబడి 1000 లక్షల పౌలలను తీసికొని విమయమును గూర్చి తద్విచారక సంఘమువారు ఆచూకాలము గా పోతున్నారని.

800 లక్షల అగత్య మగుట

పారిస్, జనవరి 16:—అగ్నివియాయందు వినుదలచేయ బడిన దేశములకు రాబోవు వేలవలకు అపారముల మెని గుటకు 800 లక్షల పౌల లవిదగ మని ఆహారవిమయసంఘము వారు నిర్ణయించి ఈ సాయా ఎట్లు లభించు నని సర్వవిశ్రమందలి ప్రభుత్వములకు కోరిరి.

హామింగ్సు గారు

హ్యూయాన్సు, జనవరి 16:—హామింగ్సు అనునతడు మరణించె నని ప్రకటించబడినది.

మధ్యమేధక శాసనము

హ్యూయాన్సు, జనవరి 16:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసువా రిటీని వేసిన చట్టము ననుసరించి పంపబడిన మధ్యమేధకశాసనము ఆచూకాలానికి వచ్చుటకు మొత్తము రాష్ట్రములలో క్రి రాష్ట్రములవారు ఆనగా 86 రాష్ట్రముల వా గా సమాజ వామోదించి గాని వీలులేదు. అరితిగా 86 రాష్ట్రముల వారు గూడ నామోదించి, నేబ్రాస్కా రాష్ట్రమువారే కొట్టికొని నామోదించిరి. దీని ననుసరించి విషేధ మొక చట్టమును ప్రారంభమగును. కడవిన నెట్లెయినెలలో అమోదించబడిన జాతీయమధ్యమే ధము జూలై 1-వ తేదీనండి ఆచూకాలానికి వచ్చును.

ప్రజల ఆనందము.

ఇంగ్లండు ప్రజల ఆనందమును పట్టించుటకు చాల దేశములందు గంటలు ప్రాగింపబడినవి. జూలై 1-వ తేదీని విషేధము ప్రారంభమై నేనూ తగ్గించబడుట ముగిసినదని సభాపతి ప్రకటించుచు నున్నాడు. అందుగాని ఈసవరిని ఆచూకాలానికి వచ్చునని సభాపతి అట్టి ప్రకటనమును చేయ దియె యూగించుచున్నాడు. సభాపతి ఆచూకాలానికి వచ్చిన మధ్యములను చేయుట, విప్రయములు, ఎరువులే ముట, దిగు ము లి చే గుట యు టా అమెరికా దేశము నం దె రాష్ట్రము ను జరిగిన ము టా దేని పరాధ మే యగును. ఇట్లు దేశమునకి ర్తావమునందలి క్షేత్రము గూర్చి గూడ ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. ఇట్టి శాసనము చేయు టకు దొరకెనువారి కధికారము లేకని మధ్య వ్యాపారము లు దేశము అభివృద్ధిము న్నగని చాలమంది తలంచుచు న్నారు. ఈ చట్టములను రాష్ట్రముల ఆదాయము చాల తగ్గును. ఇది ఆపూర్వమును కునకార్యము.

జర్మనీ

జర్మనీదేశస్థితి.

స్వార్థకములను తగ్గించుట

అమెస్టర్డం, జనవరి 16:—హెబెలు హ్యోత్తమున దొరకెనువారు స్వార్థకముల నందరిని తగ్గించేసిరి. చాల మంది స్వార్థకములు. చాల నుపాసముల పట్టుకొని స్వార్థ కముల స్వల్పమున నొంది లొంగిపోయిరి నిన్న రాత్రి చాల వరకు రాంతముగా నుండెను.

విప్లవనాయకుల పలానము

హెబెలిక్స్టర్, రోవా లక్సెంబర్గులు హెబెలు ను సొద్దుకు లచ్చిరి కాని వారియొద్ద వానునాల్లులు తలంచిన హెబెలునాను వారిని హెబెలునానకి రానియలేదు.

బెర్లిన్ నగరము

దొరకెనువారు బెర్లిన్ నగరమున కాంతిని నెలకొల్పు టకు మాత్రమధిధానముల ననుసరించి చాల కట్టుదిట్టములను చేసిరి.

స్వార్థకమునాయకుల మరణము

స్వార్థకమునాయకుల లగు హెబెలిక్స్టర్, రోవా లక్సెం బర్గులను రాత్రి పట్టుకొనిరి. లిక్వెష్టర్ బెర్లిన్ లో తిరుగాల్తె ను పొమ్మగొండా తీసికొని పోవుచుండగా నతడు తప్పించు కొన జూచెను. అంతలో నొక మైగరుడు తుపాకిని గాల్పు గా నతడు చనిపోయెను. రోవాను అమె హెబెలును నుండి బండిలో తీసికొని పోవుచుండ గ్రహాధికు లగు ప్రజల లా మోన బండికిండి లొగి చంపివేసి రని గట్టి వదంతులు గలవు గాని అధికారు వీనాగ్రల సంకు నిర్ణయవరదేదని బెర్లిన్ నుండి ఊహారాసంఘమువారు తెలిపిరి.

బొగ్గు గడలు.

ఎస్సెనులో బొగ్గుగడలునుసానియటు వా రాక్రమించిరి

స్వార్థకములను రూపుమాపుటకు దీక్ష.

లండను, జనవరి 17:—నియోజనము చక్కగా జరుగు టకు జాతీయసంఘము త్వరలో నేర్పడుటకున కాక్స్ కపంధి నీరపడుటకున ఆక్స్ కపంధిగ నున్న స్వార్థకములను రూపు మాపుట ఆరక్స్ కక్స్ కపంధి జర్మను దొరకెనువారు దీక్షవహించిరి. అంతలకు వారు బెర్లిన్ నగరమునకు గొప్ప సేనను రానిం చిరి. పెద్దఫిరంగులను, బండిఫిరంగులను, సత్కావికటము లను, బూంతులను, మంతులను చియ్య యంత్రములను, మరఫిరం గులతో ముట్టడించు సేనలనుగూడ రానించిరి. సేనలు ప్రజల సొత్తుల కాపాడును; ఇత్రీల స్వాతంత్ర్యమును వ్యక్తిస్వాతం ద్ర్యమును కాపాడును. జాతీయసంఘమువారు ను స్వేచ్ఛగా జరుగుటకు చేయునని జనరలునోస్టి (నర్వే నేనాని) ప్రకటిం చెను. ఇట్లు దొరకెనువారు చేయుటలను ప్రజలకు మరల భార్యలు కలిగిడి

విరామపు మరతుల పత్రము.

అమెస్టర్డం, జనవరి 17:—నిన్నను ప్రెస్సులో ఈ పత్రమునై హెబెలిక్స్టర్ గుంకి కునచేసెను.

యూరపు

రమ్యాదేశ స్థితి

బోల్షివిక్కులు వ్యభిచారము నిర్దోషము కానియట లండను, జనవరి 17:—ఈ త్వర రమ్యాదేశ రంగమునందు మిత్రమందలి నేనాధిపతిక మన్న మేజరు జరలు పూలుగాను జనవరి 8 వ తేదీన పంపిన తలెనా ద్రముందు ఇట్లు చెప్పిరి:— రమ్యాదేశుడు శ్రీమల జాతీయసంఘముగా మంతులను బోల్షి విక్కులు ప్రకటించి అనిర్బంధ ప్రమాదముల నేర్పరిం. ఈ నిబంధనలకు లొంగని ఉత్తమాంగనలను కొందరిని చియ టలతో కొట్టింపిరి.

రక్షిణరమ్యాదేశులందలి నేనాధిపతి.

లండను, జనవరి 16:—జనరలు దేశికకాగు దక్షిణ రమ్యాదేశులందలి సర్వవైశ్యమున నివర్తిగా నుండవలెనని హెబె ల్యూన్ కానక్కుల అధిపతులు నిర్ణయించిరి రూకులకు తెలియకచ్చిరి

లిథేనియారక్షణము.

లండను, జనవరి 16:—లిథేనియాదేశాధ్యక్షుని కోరిక వై లిథేనియాజనులను బోల్షివిక్కుల వారినుండి నందరియ టకు పోలొడు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొని లిథేనియాదేశ మును పాలించుట కొర యుద్ధాగ్నిని నియమించిరి. అందు రక్షణము వనియందు ప్రవేశించును.

అ హా ర వ దా ర్థ ము లు.

అధికారుల ప్రకటనము.

మదరాసు పీఠము సమైల తైరక్కరు అర్. బి. ఉడు

వి. సి. ఎన్ గారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇతరరాష్ట్రములనుండి మన రాజధానికి కాయధాన్య ములను పప్పు దిగుడులను మునుపుగా దిగుచుతి చేయుటకు ఆ యారాష్ట్రముల నుండి సమైల అధికారులతో ఏర్పాటు చేసి వాను. కావున ఆరాష్ట్రములనుండి పదార్థములను తెప్పించు కొనువారికి సమైల కట్టిన మంజూరు చేయగలను. ఆ రాష్ట్రముల పేర్లు, ఆవృత్తనుండి పదార్థములు ఎంతవరకు సమైల చేయబడునది యాక్రించ వివరించుచున్నాను.

వంగదేశము: నెలకు 2 వేల టన్నుల కంటి సమైలచేయ బడును.

సంయుక్తపరగణాలు: నెలకు 2 వేల టన్నుల కంటి సమైల చేయబడును.

మధ్యపరగణాలు: జనవరి నెలలో మాత్రము వెయ్యి టన్నులకంటి సమైలచేయబడును.

పంజాబు: వేరుశని జనవరి నెలలో 2 వేల టన్నులకంటి సమైలచేయబడును.

బీహారు: బీహారు రాష్ట్రములు: నెలకు 1500 టన్నుల కంటి పంపబడును.

మైసూరు: జనవరి ఫిబ్రవరి నెలలలో మాత్రము నెలకు 1,400 టన్నుల కంటి సమైలచేయబడును.

సంయుక్త పరగణాలు: మధ్యపరగణాలు: బీహారు, బీరి స్థానలలోని కొన్ని ప్రదేశములనుండి మాత్రము వారు ఈస్టిం టముల కెగురుచేయబడును అత్రదేశముల పేర్లు నింగు దహ రించుచున్నాను:

సంయుక్తరాష్ట్రములు: అలిఖరు జిల్లాలోని వాత కాను; కాన్పూరు; గాజీపూరు జిల్లాలోని కిల్వానగరము, జామనీయ, దీవా తేరీపుట్టములు; చాలియా; ఘోరకపురము జిల్లాలోని చారీచార, కిస్సాబాబు, గాగా బజారులు; బస్తీ జిల్లాలోని చాలీలాబాదు, బస్తీ, ఉస్మాబాబు, సాహ్రాతుగంజీ, నలిగరములు, గోదాజిల్లాలోని కర్నూ గంజీ, నవాబుగంజీ, తులసీపురము, తూతీయాతోడు, గోదా లు; బరయకుమంజీలుగాని నానపర; వేరీజిల్లాలోని లక్ష్మీ పురము, గోలాలు; సీతాపురము జిల్లాలోని మిక్కు, తాంసను గంజీ; లక్నో జిల్లాలోని నలహీబాదు.

మధ్యపరగణాలు:—చరీనగర దీవిజనునందలి రాయి పురము, లివాపపురము, దుర్గజిల్లాలు.

బీహారు బీహారు తిరువూరు, ఉత్తరగలపురము దీవిజనులయందలి సారను, చంపరాను, యజుపురపురము, ద రాన్సంగ, ఉత్తరమాంఘీ, ఉత్తరగలపురము, పూర్వాజిల్లాలు.

ఈ పరగణాలలోని ఆర్కా, బక్సారు, దిహియా, లక్ష్మీ సరులనుండి పటాటీలు సయితము ఎగురుతి చేయబడును.

మైసూరు, పంజాబు, మెగాలు రాష్ట్రములలో ఏదో దేశములనుండి సుకును దెప్పించుకొనవలెనని వారి కట్టిక ముందు ప్రియించబడును.

హెబెలిక్సు, బొంబయ రాష్ట్రములనుండి కాళ ధాన్యమును కల్పించునులను తెప్పించుకొనగూడు.

ప్రకృతికాస్త్ర కోవిదముహాసభ.

జంతు శాస్త్ర; సాంఘిక శాస్త్ర శాఖలు

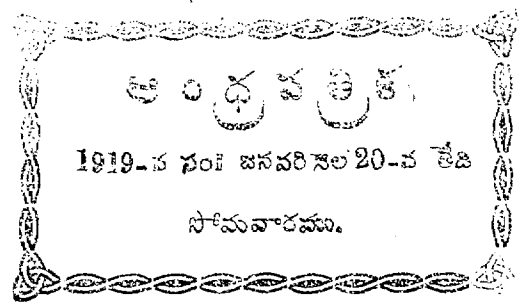
బొంబాయి, జనవరి 17.

నూతనాల్ల ప్రకృతికాస్త్రకోవిదముహాసభ గురువ రము నాటి నుల సమావేశ మయ్యెను. వేమ సమావేశ మై యాఖులు: జంతుశాస్త్ర, సాంఘికశాస్త్ర, కేవల వృక్షశాస్త్ర వైద్యులకోరిక యాఖులు: కనానున కాళాధ్యక్షులు ఎన్ ఎల్. ఉమర లి. ఎస్సెగామరు ఎఫ్. ఎం. హకాలెలు; ఏ. ఎఫ్. జెడ్. ఎస్. గారులు రెండు అధ్యక్షులప న్యాయ లను జరిపిరి. తక్కిన కాళలందు సవేక ముఖ్యవ్యాసము: చదువుడెను. సాయంకాల మనేక మంది సభ్యులు శాస్త్రీ పరిశోధనా సంచారములను చేసిరి.

అమృతాంజనం డిపో త్యాగిండ్లు.

అమృతాంజనం అగు కారణంతరముల వలనను అమృతాంజనం డిపో 1919-వ సంవత్సరపు చివరిలోనున్న సందర్భమునకు సంబంధించి పోయి వందలకు విడిచిపెట్టారు. కారణము దినము లలో త్యాగిండ్లులు వందలకు గాన త్యాగిండ్లులకు కొరత గ్రహించుట వలనను కు నుండినట్లు ప్రాతము.

కార్యదర్శిగారు.
అమృతాంజనం డిపో.

విద్యాశాఖానివేదికము

1917-18 సంవత్సరపు విద్యాశాఖానివేదిక మిపుడు ప్రచురింపబడినది. ప్రచురణమునకు గలిగిన యాలస్యమునకు, శాఖాధికారుల మార్చే యని యూహించవచ్చును. కొత్త ప్రైవేట్ రగుడన్సుగా రీ నివేదికను తయారుజేసిరి. నివేదిక యందు విశేషాంశము లాతగ లేకున్నను, గత వత్సరముకన్న కొంచెదిభివృద్ధి గాన్పించుచున్నది. దేశ సాభాగ్యమునకు ముఖ్యధారభూత మగు విద్యావ్యాప్తతమునకై, ప్రభుత్వమువారు వెచ్చించిడి ధన మతిస్వల్పముగ నున్నది. విద్యవిషయమై క్రమాభివృద్ధి లాభకరముగాదు. ప్రజాసామాన్య మందు విద్య విరివిగ వ్యాపించిన గాని, వారిలో నూతనవికాస ముద్భవించదు. ప్రజానాయకు లీ విషయమై యనేకవత్సరములనుండియు నెలుగైతి చాటుచునేయుండిగాని ఫలిత మంతగ గాన్పించ లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నివేదికవత్సరమున నుపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధి నిమిత్త మై 4 లక్షల రూకలను లిగి మంజూరు చేసిరి. ఈ మొత్తమును ప్రారంభవిద్యను గలపెడి యుపాధ్యాయుల నిమిత్తము మాత్రమే వెచ్చించుచో, వారి కెంతయు సౌకర్యదాయకముగ నుండును, అటులగాక, అధిక వేతనముల బడయుచున్న వారికి గూడ నీ మొత్తమునే పంచుటచే కొలది జీతముల బడయువారికి ఉపశాంతి విశేషము గలుగ నేరదు. అనుదినము మాకు జేరుచుండెడి ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల మొత్త లిట్టి దుస్థితిని తేటపరుచుచున్నవి.

విద్యాప్రతిష్ఠాపనల సంఖ్య 100-కి 1.9 వంతునను, విద్యార్థులసంఖ్య 100-కి 2.1 వంతు నను వృద్ధిజూపినది. భారతీయులు విద్య నేర్చుడి ప్రతిష్ఠాపనలలో, ఎలిమెంటరీ, సెకండరీ, ఉన్నత విద్యల సభ్యులసంఖ్య వారి సంఖ్య స్వల్పముగ హెచ్చినది. నివేదిక వత్సరము, మొత్తము వ్యయము 226.4 లక్షల రూకలను లయినది. వెనుకటి వత్సరము 216.8 లక్ష లయినది. వీటిలో 96.10 లక్షలు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము మూలము గను, 20.50 లక్షలు స్థానిక సంఘముల మూలమునను, 109.84 లక్షలు జీతములు మొదలగు వాటి మూలమునను, చేరినది. మొత్తపు వ్యయములో 100-కి 52 వంతున పల్లికు ఘండునుండియు, 48 వంతున ప్రైవేటు ఘండునుండియు వ్యయ మయ్యెను. ఈ వత్సరమున, విద్యవిషయమై జను

లలో నొక్కొక్కరి రు 0-8-9 వంతున వ్యయము గాన్పించెను. గతవత్సర మొక్కొక్కరి రు 0-8-4 వంతున వ్యయమయ్యెను. నివేదికవత్సరము వ్యయము 6 ప్రైవేట్ లభివృద్ధి గాన్పించినను, విద్యవై నెంత స్వల్ప మొత్తము వ్యయమగుచున్నదో తెలు ప్రేల్చును గాగలదు. ఈ వత్సరమున, డాక్టరు పి. సి. శేగారిచే విశ్వవిద్యాలయమునకు మహాస్వామ్యముల నిష్పించుట గమనించదగి యున్నది. భౌతిక నిపుణుల బిలిపించి, వారిచే నుపన్యాసముల నిష్పించుటలో, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము మొత్తము వెనుకంజ వేయుచున్నది. జగదీశచంద్ర భోసు మొదలగు సుప్రసిద్ధులగు శాస్త్రజ్ఞులను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు పిలిపించక, మూడవ నాల్గవ రకమువారిని యూరపు జేకమునుండి పిలిపించుట మిగుల శోచనీయము. డాక్టరు శేగారిని బిలిపించుట, కొత్తమార్పుని చెప్పవచ్చును. ఈవర్ష తిని, విశ్వవిద్యాలయమునా రికముందు విరివిగ కొనసాగింప గోరుచున్నారము.

రాజమహేంద్రవరములో, నివేదిక వత్సరమున బోధనాభ్యసనకళాశాల తిరిగి నెలకొల్పు బడినది. గ్రామ్యయేటు యుపాధ్యాయులకు శిక్ష గలపుటకు తిరుచునాపల్లి సెంటు జోసెఫ్ కళాశాలలో నొకతరగతి ఏర్పడినది. ఆంధ్ర జేకమునకు ముఖ్యవసర మగు నీ కళాశాల ఏకారణముచే మొదట తీసివేయబడెనో తెలియదు. ఇకముందట్టి యనాలోచితకార్యము చేయబడకుండు నని నమ్మెదము. 10 సెకండరీ పాఠశాలలు నూతనముగ స్థాపింపబడెను. విద్యార్థులసంఖ్య నూటికి 3.05 వంతున హెచ్చినది. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల సంఖ్య 100-కి 3.39 వంతున హెచ్చినది. అందలి విద్యార్థులసంఖ్య 2.26వరకు పెరిగెను. ప్రైవేటు టీచర్ల వేతనము నెలకు 11 రూప్యములకు హెచ్చుచేయబడెను. ప్రత్యేకవిద్య గలపెడి పాఠశాలలు 270నుండి 286 వరకును, విద్యార్థులసంఖ్య 12761 నుండి 14,066 వరకును పెరిగెను. సెకండరీ ప్రైవేటులగు తరగతు లెనిమిదియు, ఎలిమెంటరీ ప్రైవేటులగు తరగతు లారును, కొత్తగ నెలకొల్పు బడెను. సాంకేతికవిద్యలో మద్రాసు రాజధాని మిగుల వెనుకబడియున్నది. సాహిత్యవిద్య దక్ష, మరియొక విద్య కీ రాష్ట్రమున ప్రోత్సాహము లేదు. వాణిజ్యపాఠశాలయొకటి నెలకొల్పుబడినను, విద్య సభ్యులసంఖ్యవారి సంఖ్య 16 వరకు దగ్గుల మిగుల శోచనీయము. సాహిత్యవిద్యయు సాంకేతిక విద్యయు మిలితమైనగాని లాభములేదని, ఆంగ్ల భారతీయప్రముఖు లెల్లరును దెలుపుచునే యున్నారు. ఇటీవల కాన్వేక్షను పథలో నుపన్యసించిన సర్ థామస్ హాలండుగారు, దీని ధువనరము గూర్చి కడుదూరము ముచ్చటించి యుండిరి. కాని, ఈ యుపదేశములన్నియు క్రియారూపము దాల్చుట లేదు. ఫిషనరుగా రాంగ్ జేకమున నూతనవిద్యా శాసనమును నెలకొల్పుచు, భౌతిక విద్య కత్తంత ప్రాముఖ్య మొసగెను. కాని ఫిషరుగారిపంటి విద్యాభిమాని ఈ దేశమునం దెక్కడను గాన వచ్చుట లేదు.

ప్రైవేట్ గలపెడిపాఠశాలల సంఖ్య 153 అధికమయ్యెను. విద్యార్థుల సంఖ్య 14,767. ప్రభుత్వమువారు, 244 కొత్త బాలికాపాఠశాలల నేర్పరుపవలయు సనియు, ఉపాధ్యాయుల వేతనము 12 రూప్యములకు తక్కువ యుండగూడదనియు, యోచించి స్థానిక సంఘములకు ధన సహాయము జేసిరి. ప్రైవేట్ పాఠశాలలలో విద్యార్థుల సంఖ్య 151 నుండి 195 వరకు హెచ్చెను. యూరపియను పాఠశాలలసంఖ్య 317. మహమ్మదీయపాఠశాలలు 43 హెచ్చెను. విద్యార్థులసంఖ్య

2207 పెరిగెను. సెకండరీ పాఠశాలలలో మహమ్మదీయవిద్యార్థుల సంఖ్య 7088 నుండి 7443 వరకు హెచ్చెను. 47 కొత్త ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను విహమ్మదీయుల కొరకు నెలకొల్పుటకై ప్రభుత్వము వారు స్థానిక సంఘములకు ధనసహాయ మొసగిరి. పంచములవిద్య మిగుల హీనస్థితియందున్నది. ఈ విషయమై సరియగు ప్రయత్నము లింకను గానరావు. అయినను, గతవత్సరమున నీ వత్సరము పంచముపాఠశాలలు 123 ను, విద్యార్థులసంఖ్య 6874 ను బెరుగుట కొంతవడి శుభ సూచకము. 194 నూతన పంచము ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను తెరచుటకు ప్రభుత్వమువారు స్థానిక సంఘములకు ధనసహాయము జేసిరి. పంచము లలో విద్యవిరివిగ వ్యాపించినగాని, వారిస్థితి చక్కబడెను. నూతనసంస్కరణములలో, పంచములు గూడ కరిపాలనాబాధ్యత వహింపవలసి యున్నా రు. వారి యుద్ధరణముకొరకై, ప్రభుత్వమువారు చేసెడి సహాయ ముండ, ఉన్నతజాతుల భార మతివిస్తారము. ఈ భారము తిన్నగ నిర్వహింప బడనిచో, దేశాభివృద్ధికి తీరనికొరంత గల్గును. ఉన్నతజాతులు తమధర్మము గుర్రెరిగి, నిమ్మజాతులయెడ నెరవేర్పవలసిన విధుక్తమును జరుప గోరుచున్నారము. ప్రాచ్యపుస్తకభాండాగరమున కొత్తగ సంపాదించబడిన వ్రాతప్రతుల సంఖ్య 798 నుండి 679 వరకు దగ్గెను. ఇందుకు కారణ మరయుట భావ్యము. గంజాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరి మండలములందు, కొండజాతులలో విద్యార్థుల సంఖ్య 4924 నుండి 5283 వరకు హెచ్చెను. మొదటి రెండవ తరగతి కళాశాలల సంఖ్య యథాస్థితియందే యుండెను. మొత్తము మీద విద్యాభివృద్ధి విశేషోత్సాహకరముగ లేదు. సంస్కరణవిధాన ప్రవేశానంతరము, విద్య సత్వ రాభివృద్ధి గాంచునని విశ్వసించెదము.

కొత్త ఫేబియను సంఘము

ఈ సంఘమువారు, నియోజకగణనిర్ణయము గూర్చి యొక పోత్తమును ప్రచురించిరి. ఇందులో శాసన నిర్మాణ సభ్యుల సంఖ్య, ప్రభుత్వ నియమితుల సంఖ్య, ప్రజానియుక్తుల సంఖ్య, ఎన్నిక పద్ధతులు మొదలగు విషయములు చర్చింప బడెను. వీరి యుద్దేశము ప్రకారము, సభ్యుల సంఖ్య 250-కి తక్కువగాకుండ నుండవలెను. ఈ ఏర్పాటు ప్రకారము పదిలక్షల కొక సభ్యుడు ప్రాతినిధ్యము వహించును. ఈ సభ్యులలో 36 మంది ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యు లుండవలెను. వీరిలో, 30 మంది కన్న సభికారసభ్యు లుండజనదు. ప్రజానియుక్తసభ్యులసంఖ్యను నిర్ణయించుటలో, నీ సంఘమువారు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల లోను, అధినివేత రాజ్యములలోను ప్రబలుచున్న పద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. ప్రతిరాష్ట్రమును సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభ కంపెడి ప్రతినిధుల సంఖ్యను, సంఖ్యాబాహుళ్యము ననుసరించి నిర్ణయింపవలె నని, వీరిభిప్రాయపడుచున్నారు. రాష్ట్రీయ సభ లో, మండల ప్రాతినిధ్యము సంఖ్య, ఆదాయముల బట్టి యుండవలయు నని వీరిభిప్రాయపడుచున్నారు. చెన్నరాజధానిలో నియోజకవర్గ మేర్పరుచుటలో, మహమ్మదీయుల కారుస్థానములును, జమీందారుల కొకటియు, హైందవ వాణిజ్యమున కొకటియు, యూరపియను వాణిజ్యమున కొకటియు భారతీయ క్రైస్తవుల కొకటియు, మద్రాసు పురమున కొకటియు, 25 మండలములకును చెరియొకటియు, పంచ దలచి. పెద్ద మండలములగు తంజావూరు, విశాఖపట్టణము, కృష్ణా, కోయం

చిత్తూరు, దక్షిణార్కాటు, తిరుమనాపల్లి, గంబా
ము, మధుర, ఉత్తరార్కాటు మండలముల
కింకొక స్థాన మిచ్చుట వీరి యభిప్రాయము.
ఎన్నికలు రాష్ట్రములలో సరాసరి జరుగవలయు
ననియు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నుపాహ్రియ
లకు క్రైస్తవులకు దప్ప వితరులకు బహిరూదనియు,
వీరి దృఢవిశ్వాసము. ఈ సంఘమువారి నిర్ణ
యము గూర్చి వివరములలో వర్ణనాచరితములు
గలుగుట సహజమయినను, ప్రజాప్రాతినిధ్యమును
విశాలవంతము చేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్య
మని ఎల్ల రంగీకరింపక తప్పదు. వీరి యభిప్రాయ
ములు ప్రాతినిధ్యసభ్యుల గూర్చి ఎల్లరు మననము
చేయుటకు చక్కని యాధార మొనగించును.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు :

ప్రశంసార్హమగు కార్యము
త్రాగుడును తగ్గింపవలెనని, మనదేశములో
జరిగెడి యావన్యాసములకు కొడువలేదుగాని,
మద్యపానదుర్భాసముమాత్రము క్రమక్రమముగ
హెచ్చుచున్నదిగాని తగ్గుటలేదు. ప్రజాప్రముఖు
లెంతటి ప్రయత్నము చేసినను, ప్రభుత్వమువారి
విషయమై శ్రద్ధవహించినగాని, విశేషలాభ
ముండనేరదు. మద్యముపై నాపాయము హెచ్చి,
ప్రభుత్వమువారి రాశిను విడనాడినగాని, యీ సం
స్కరణము సఫలము గాంచాలను. అంతవర
కును, తాత్కాలికోపాయములు విశేషముగ మన
శాంతి నొసగ నేరవు. అమెరికాలో, ప్రభుత్వము
వారే త్రాగుడును పూర్వమును తగిన ప్రయత్న
ముల సత్ప్రయత్నములు, మిగుల ప్రశంసార్హము.
ఇందుకొరకై, రాజ్యాంగవిధానమునందలి వి రొక
సవరింపు ప్రతిపాదించిరి. అక్కడనున్న తయారు
చేయుట, విక్రయించుట, ఎగుమతి దిగుమతుల
జేయుట, మొదలగు కార్యములన్నియు, సంయుక్త
రాష్ట్రములలో శాసనముక్రింద నిష్పేధించబడునని,
యీ సవరణ దెలుపుచున్నది. రాష్ట్రములలో
నాల్గింట మూడువంతు లీ సవరణ సంగీకరింపవలసి
యందును. కిరి సంస్థానము లీ సవరణ సంగీ
కరించుటచే, ఒక సంవత్సరములో నిది శాశ్వత
ముగ నమలులోనికి రాగలదు. ఈలోపుగనే సంస్థా
నావసరముక్రింద నిది 1వ జులైనుండి యమలులో
నికి రావచ్చును. ఇందుచే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు
ఆదాయమునందు విశేషనష్టము సంభవించుట
నిశ్చయమే యయినను, అమెరికానాడు ప్రవృ
త్తము నేమాత్రము సరకుజేయక, దేశసౌభాగ్య
మునే ప్రధానముగ నెంచి, వైతికాభివృద్ధికొరకై
స్వార్థత్యాగవ్రత మూనుట, మిగుల కొనియాడ
దగియున్నది. భారతదేశపు సౌభాగ్యముకొరకై,
అమెరికావారిచర్య ననుకరించి, మద్యపానవ్యసన
మును హిందూదేశమున రూపుమాపుటకై దృఢ
ప్రయత్నముల సలుపవలసియున్నది. ఇంతవరకును,
ప్రభుత్వమువారి విధాన మిదివరకు సంతృప్తి
కరముగ లేదు. స్వపరిపాలనము సఫలమయినగాని,
యింతటి ప్రబలసంస్కరణము సఫల మగు నని
దోచదు.

శ్రీ పితాపురము రాజాగారు జమిందారుల

ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడుట
చెన్నపురి శాసనసభయందు ఉత్తరమండల
ముల జమిందారుల ప్రతినిధిగ శ్రీ పితాపురము
రాజాగారు ఎన్నుకొనబడినందులకు శ్రీ రాజాగా
రికి మాయభివందనములను దెలుపుచున్నాము.
శ్రీ పితాపురమురాజాగారికి కిర ప్రత్యేకి 41 సమ్మ
తులు వచ్చినవని తెలియుచున్నది. శ్రీ రాజాగారి
శాంతస్వభావము ధర్మశీలము సత్యప్రియత్వము

దయార్థ్యహృదయము వివేకము వారి నీ కదవి
కన్దులను శ్రేయముచేసిరి. శ్రీ పితాపురము రాజాగా
రింతవరకును వ్యక్తముచేసిన భావ సేవాసక్తి
సంఘారాధన ప్రేమిత్వమువారి యావన్యాసమైన
సేవాకరణములకు క్రబలనిచ్చినవారు. రాజా
గారి సచ్చిలమైన సరిగినవారలకు రాజ్యాంగరంగ
మానందను సతరంగములందువలె పితాపురము
రాజాగారి సేవాకరణము సమయము వచ్చినపుడు
వ్యక్తము గాగలదను విశ్వాసము గలుగుచున్నది.
మనుజుల కనుభవమువలనను జ్ఞానము వికసించుచు
విశాలభావములు గలుగుచుండునని లోకాను
భవము వలనను తెలియుచున్నది. శాసనసభ
యందు ప్రభుత్వవేతమును జేయువారల కంద
రకు రాజ్యాంగరంగము సామాన్యముగ నూత
నముగ నుండును. వారు రాజ్యాంగములకు
సంబంధించిన జ్ఞానమును శాసనసభలయందును
రాజకీయ వ్యవహారములందును సమభవము
వలనను గడించుచున్నారు. ప్రజాప్రతినిధుల వ్యవ
హారములను బరిశీలించెడివారల కిది తెలిసిన విష
యము. పితాపురము రాజాగారు జమిందారుల
ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడినను ప్రజాక్షేమము వారి
ముఖ్యోద్యమమయి ప్రజాక్షేమమునకు రాజా
గారి కరాజ్యములు గారవియును వారి ధర్మకార్య
ములు గుప్తదానములు జేయనొల్ల చాలుచున్నవి.
శ్రీ రాజాగారి ఎన్నిక జమిందారులకును ప్రజ
లకును ప్రయోజనకరమై వారి కత్తిరివిశాసము
నకు దోడ్పడు నని నమ్ముచున్నాము.

న్యాయవాదులు. రాజకీయోద్యమము

ప్రపంచమునందెక్కడ జూచినను, రాజ
కీయ విషయములందు న్యాయవాదు లెక్కుడు ప్రద
వించుచుండుట గాననగును. ఇట్టికి హిందూ
దేశమునకు మాత్రమే వర్తించుటలేదు. నిన్నటి
దినము దాక్షరు సప్రహ, సీతామయ్యగారు లాకా
లేజిస్ట్రేటు నుకల్పించిరి. సభాద్యక్షత వహించిన,
లాకాలేజి ప్రెస్సిఫాలగు అర్జున్దేవిసుగారు, న్యాయ
వాదుల జూచి యచేకులు సహింపలేరనియు,
బ్రాహ్మణులనిన నాయురుగారి కెట్టి యాగ్రహ
మో, అట్టియాగ్రహమే, న్యాయవాదు లనిన నిరం
కుశప్రియులకు గల దనియు, చమత్కారముగ
నుడివిరి. న్యాయవాదవృత్తికి, రాజకీయవిషయ
ములకును సన్నిహితసంబంధము గల దనియు,
స్వాతంత్ర్యప్రియు లగు న్యాయవాదులు రాజకీ
యోద్యమసాఫల్యమునకై కృషిసలుపుటలోవింత
లేదనియు వీరు తెలిపిరి. దేవిసుగారి వాక్యములు
ప్రజాశ్రయ ప్రతికూలురకు నేత్రాంజనము లగు
గాక!

కస్తూరిరంగయ్యంగారి యువన్యాసము

కస్తూరిరంగయ్యంగారు మాంటాగూ గారికి
సంస్కరణవిధానలోపముల గూర్చి సచ్చజెప్పిరి.
మాంటాగూగారిండులకు పిమ్మట నెన్నడో సమా
ధాన మిచ్చెదమని తెలిపిరిగాని, తిరిగి సమావేశ
మున కవకాశము గలుగలేదు. అయ్యంగారి యభి
ప్రాయప్రకారము, వాతీయాశయము లీ సమయ
మున సఫలమగు నను నాశ మూర నగుచున్నది.
బ్రిటిషు కాంగ్రెసు సంఘము నిమిరించుచున్నది.
తీలకు అయ్యంగారు మొదలగు ప్రతినిధులను కలసి
కొనుట కయినను, ఈసంఘమువారు ప్రయత్నింప
లేదు. మే మిదివరకు తెలిసినటుల, భారతీయులు
స్వయంకృషిపై నాధారపడియుండవలెను. తమ
కోర్కెలను నిరంతరము వెల్లడించుచు, ఆశయ
లన్నికై పట్టదలజూపుచో, వీరు తమ గమ్యస్థా
నము సుకరముగ చేరగలరు.

వల్లెండు దేశస్థితి

వల్లెండు దేశస్థితి నానాటికి విషమించు
చున్నది. సికాఫీసరులు, వివిధ రికల్లికను పక్షము
వారను, నూతనవాదులను వహించి, జనవరి
21-న తేదీన క్రొత్త ప్రతినిధిసభను నెలకొల్పు
దలచిరిని, జల్లెరు తంత్రీవార్త దెలుపుచున్నది.
అంగదేశ ప్రభుత్వమువారు విరివి సమస్యా వరి
మార్గము నెంతకాల మాపియుండెదరో తెలి
యదు. విరివి స్వరాజ్య ప్రతికూలురగు బోనర్లా,
స్పిత్తుగార్లు మంత్రులుగ గల ప్రభుత్వము వారి
కార్యమును నెరవేర్చెదరని యూహించుట కాధా
రము గాన్పించుటలేదు. భావిస్థితి ఎటులుండనో,
నూహింప శక్యము గాకున్నది.

విశ్వవిద్యాలయసభ్యత్వము

అల్లాడ కృష్ణస్వామయ్యగారి కీ సభ్యత్వము
లభించినందులకు వారి నెంతయు, సభినందించు
చున్నారు. గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికన్న వీరికి
450 సమ్మతు లధికముగ జే కూ రె ను. వీరు
అంగ్రులు. సుప్రసిద్ధులగు న్యాయవాదులు.
జాతీయవాదులు. తరుణవయస్కులు. వీరు శక్తి
వంచనలేకుండ విద్యాభివృద్ధికొరకై కృషి సలిపి,
పేరెన్నిక గాంచెదరని, విశ్వసించెదము. వీరిపై
వ్రాట న్నెట్టి గాధాభిమానము జూపిరో, దానిని
సాధకపరచి, విశ్వవిద్యాలయమునకు నూతనోత్తే
జము గలిగించెదరుగాక యని గోరుచున్నాము.

కిరీకేమలగు జాకా రా కొమమము

18-వ తేదీ రాత్రి జాకాచక్రవర్తిగారి కడ
సారికొమమను చనిపోయె నని తెలిసికొనుట కెంత
యు చింతించుచున్నారము. బ్రిటిషువారు యుద్ధ
మునందు ప్రచండవిజయము బడసి, ప్రపంచ
పునర్నిర్మాణముకొరకు బ్రిటిషు ప్రతినిధులు
సంధిసభలో వాల్సానుచున్న తరి, జాకా రాజేంద్రున
కట్టి యావడ ఘటిల్లుట, మిగుల విచారకరము.
కాని, భగవానుని శాసనము తేరికైనను అను
ల్లంఘన నియములు గదా!

న్యాయస్థాన వార్తలు.

న్యాయవాది నై నేరము మోపుట.
వి. సోమయాజిగారు నవాబు నులైమాను ఆలీఖాను
బహద్దరుగారివారి నేయ రూపాయిల చొప్పున యాడు
క్రీలకు చేయించెను. డిక్రీల ప్రకారము నవాబుగారు 1915 వ
సంవత్సరము డిశంబరు 31 వ తేదీనకి సొమ్ము చెల్లింపవలసి
యందెను. ఆట్లు చెల్లింపవలయు మొత్తంబయిన నొక్క
మాత్రము చెల్లించుట కిచ్చు చెప్పబడెను. డిక్రీ ప్రకారము
నవాబుగారు డిశంబరు 20 తేదీన ఒకపప్పు క్రింద వేయరూపా
యలకు వకీలుగారికి జమకట్టిరి. ఆ డిక్రీనే రామచంద్రపురము
జిల్లామున్ముఖోద్దకు మార్చవలసినదని డిక్రీయొచ్చిన ఆరడు
కోరెను. వకీలు సొమ్ముకమాలెనట్లు 1916 మే 5-వ తేదీన అం
గీకరించెను. అయినను రామచంద్రపురములో సొమ్ముచెల్లింపబ
డవలయుట వాచా జరుగుచుండెను. ఆగస్టు 7-వ తేదీన నవా
బుగారు దగాక్రింద డిక్రీవాచి, అతని వకీలు ఇద్దరివారిదను
వాచాలెచ్చిరి. క్రిష్టచును నెలపులకు సుదస్తా డిక్రీలో లేక
పోవుటలందు యేడ్కి మొత్తము చెల్లింపబడెనో తినకు తెలియ
కుండుటకలన నిట్లు జరిగినదేగాని దురుద్దేశ మేమియు లేదని
వకీలుతరపున వాదించబడెను. వకీలు ఆజాగ్రత్తగా మెలంగు
ట తప్పిన మేయనియు, అయినను అతని కేషిండు సంతటి నేర
మున్నటుల తోచదనియు జిల్లామున్ముఖుగారు నీర్ణయిచ్చిరి.
జిల్లాజడ్జి గారు దురుద్దేశము భావించుచున్నవదనకేషిండుట
కనుజ్జ నొసగిరి అట్టియలో న్యాయమూర్తులు సవాశితమున
నేపరుగారు జిల్లా మన్యువుగారు చేసినతీర్మానమునుపరచుచు
వకీలునకు సంబంధ తెలియకపోవుటయే జరిగియుండు ననియు,
లేకుండెన అంతర్వరలోన (1916 జనవరి 3) దావా తెచ్చు
టకు సాహసించ దనియు చెప్పి కేషి అచటలి మరలింది
దావా ఖర్చులను భరింపవలసిన దని తీర్పు చెప్పిరి.

ପୃଷ୍ଠା ୧୭.

1000 - 1000 1000 1000 1000 1000

తిరువల్లూరులో కైలమావాస్యను హోమాత్సవము
 యొక్క సిబ్బంది మొదలైన యితర సామానుల
 కలెక్షనే కైల్యేకంపెనివారు, తిరువల్లూరు నకు
 ఎక్కువగా ప్రత్యేకపు రైలుబండ్లను వై. ఉత్సవ
 మునకు వెళ్లదలచిన యాత్రికుల సౌకర్యమునకై
 వేడుకలమచి తిరువల్లూరునకు వెళ్లదలచిన ప్రజ
 లందరకు యిందుమూలముగా తెలియజేయు
 చున్నాము.

కాశీయవిద్య.

రవీంద్రనాథుని ఉపన్యాస సంగ్రహము.

బెంగళూరు నగరమున గతసోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు లలితకళాశాస్త్ర భవనమున సర్ రవీంద్రనాథుని కాశీయవిద్యను గూర్చి యొక మహోపన్యాసము నొసంగెను. ఆ ఉపన్యాస సంగ్రహము నిట బొందుపరచుచున్నాము. — “భారతదేశమునందలి ఆధునికవిద్యా విధానస్వభావమునుగూర్చి యెల్లదలయు అసంతృప్తి వ్యాపించి యుండెను. ఎచ్చటనో జోసముండెనని జనులుగ్రహించిరి. కాన ఆలోచన మెచ్చుటయందే నోమాత్రముకాదు గుర్తింపజాలకుండే ప్రస్తుత విధానమునకు మనము చాలవర కలవాటు పడియుండుటచే, వానినికర్ణించి యెవల అంతటి మంచివిధానము మనకు మరల లభింపదు భయముతో దీనిని వదలజాలకున్నారము. భాష్యాస్త్రోత్తము మాత్రమే మనకు కలయును నుద్దేశమును మనము విడవలయును. అది ఆసత్యము. మానసపరివర్త మిప్పుడు అత్యవసరము.

భారతదేశమున భావైద్యతను గోల్పోయితిమి. మన కీర్తనలు, మన అభిప్రాయములును భిన్నములుగనుండి, వివిధ మార్గముల బోవుచున్నవి గాని, కేంద్రీకృతము లగుటలేదు. ఇది మనకును, ఇతరులకును కూడ నష్టదాయకమే. మనలకు మన మెరుంగజాలకుంటిమి. ఇతరులకు మనల నెరుంగజాలకున్నాము. ఇతరుల విజ్ఞానమును మనకు అర్థమగుటకులన మనకు లాభము చేకూరుచున్నది. మన జీవితమును మార్చు సొందించుటకు మనకు మానసికై వ్యత్యాసకళకము. రాజకీయైక్యతకంటెకూడ నిది యెక్కువ దగత్యము. మనకు కేంద్రీకృతముగాక, విచ్ఛలవిదిగ సంచరించునపుడు మన పాఠములను మనము నేర్చుకొన జాలక బోవుటయేగాక, వాని నితరులకు గల ప్రభుకూడ దుస్సాక్ష్యమగుచున్నది. కృత్రి విషయమునందులే నే జాతివిషయమునగూడ మానసికకీర్తనలు భిన్నములైనయెడల నది జీవితావధిమలు గ్రహింపజాలకుండుట నిశ్చయము. దీనిని తొలగించుటకు మానసికైక్యత ప్రథమమున అవశ్యముగ లభ్యము కావలెను. ప్రస్తుతము భారతదేశ మానసము విచ్ఛిన్నమై యున్నదిగాని కేంద్రీకృతముకాలేదు. భారతదేశ మిప్పుడు తన్నుదా నెరుంగజాలకున్నది. ఇదియే ఆదేశపు రాజకీయ, సాంఘిక, వైజ్ఞానిక బలహీనతకు గారణము. భారతదేశ విజ్ఞానవంతయు యొక కేంద్రీకృతముననుండుటవసరము. ఇచ్చటకు విజ్ఞానభవనందరును వచ్చునట్లేర్పాటు చేయవలెను. భిన్నత్యమున నేకత్యముగల యీ వైజ్ఞానిక వాతావరణమున, భారత బాలురు విద్యనభ్యసించవలయును. గుర్రపు బట్టును శిష్యులు జేరితల గాని తల క్రిందు కాకూడదు.

మనవిద్య డిగ్రీసేను విద్య పట్టుచుండి వచ్చుచున్నది. ఇది విదేశీయులు మన వాగధికమునను, మన విజ్ఞాన కాశ్రయములందును మనకు ప్రథమమున ప్రవేశమున్నప్పటినుండి, యీవిదేశీవిద్య మనకు లాభకారిగా నుండియుండును. కాని యిట్టి స్వీయదేశ విజ్ఞాన మాన్యలభుగు మనకుపాశ్చాత్యవిద్య మనకు లాభకారి కాజాలకున్నది. భారతదేశ విజ్ఞానమంతయును సమ్మేళనమైనప్పుడే పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమునకు లాభము చేకూరగలదు.

భారత దేశమున నేకవిజ్ఞాన ప్రవాహములు గలవు ఇవి ఆధునిక కాలమున సమృద్ధియైతే కావలసియున్నది. మనదేశ మందలి సరికొద్దకు లెల్లరు నొకచోట నుండుట, జీవితసత్యమును వెల్లడింప వలయును. భారతదేశమున మహానీయులు అరణ్యములలో శ్రమపడి విజ్ఞానముగనుగొని, ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి.

భారత విజ్ఞానమున నాలుగు ప్రధానాంశములు గలవు. వేదములు, పురాణములు, ఔధ్యము, శైవము, ఇతియింకాద దీనిని వెంపొందించిరి. ఇస్లాము నాగరకము శిల్పమునందును, సంగీతమునందును, కళలయందును, సారస్వతమునందును గాఢముగ గావచ్చుచుండెను. ప్రస్తుతము పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము వివాళకరము గాక, లాభకరముగ నుండునట్లు వానిని మనము మార్చు నొందింపవలెను. జోకేస్ట్రీయనులు కూడ యీ విజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడిరి చెప్పవలెను.

ప్రతిజాతియు స్వీయలాభమునకే కర్తరించుకాలము గడచిపోయినది. అన్యోన్యసహకారముతో కర్తరించునన నయము కచ్చినది. కవిత్వము, సంగీతము, లలితకళలు ఆధునిక భారతదేశమున నిర్లక్ష్యము చేయబడినవి. కావున విజ్ఞానకేంద్ర

వృత్తాంతములు

(0)

వారతమునా రద్దీకు పుచ్చుకొని ఉపయోగించుచుండిన “క్లెన్గోగి” లను యోడ చాల యెక్కుడు సామానుతో ఒడ్డుపట్టిపోయెను. మరల పెద్దకెరటములు వచ్చునపుడు లోతునకు గొలిపోవుటకు ప్రయత్నములు జరుగును ఇప్పటికి తెలిసినంతవరకు నష్టము కలగలేదు. 1916-17 సంవత్సరము లో వారతమునాడు వారి బొడుగుకు పుచ్చుకొనిన అప్పటినుండియు పస్తుసానుగ్రా రాయబాగాధ్యముపయోగించుచున్నాడు.

నేకు డిప్టోమీ ఆరు నతడు “పీపీబ్ల్యు ఆన్యుతీసరము బ్యారిమ” నకు సోమ్యుక్తముండెడివాడు. హరికృష్ణలాలు ఆరు నతడు కంపెనికి 80 లక్షలు బాకీ పడియుండెను. పి.ఎ.కె. 1 క లేడిలోగా 25 లక్ష సొమ్మును చెల్లించివేసిన చాలు నని వ్యాయమూర్తి బ్రాడ్వే గారు కంపెనీవారికిని లాలుగారికిని రాజివాని జేసిరి. అట్లుయేర్పాటు అవ్వాయనని డిప్టోమీ గారుచెప్పిరి. డిప్టోమీ గారు హుమోరుఫీపు కోర్టులో అపీలుజేసిరి. వ్యాయమూర్తిలు చెలిరు, స్విట్సుగారలు కేసును విచారించి అపీలు కొట్టివేసిరి.

సింహగారి నియోజకములుగూర్చి కాపిటలు ప్రతిక ఇట్లు వ్రాసుచున్నది. — హిందూదేశము సంతోషపూర్వకముగ సామాజ్య భాగస్థురాలు కావలయునేగాని వాని నిరోధభావమును అసంతృప్తికర సగాధీతను బ్రతిమల వారతమునాడు తోరలేదను సంగతి భారతీయుని బ్రతిమల మంత్రిగగమున జేర్చుటవలన విశేషము కాగలదు. మనమందఱములు ఈ మాన్యము సంతోషింపగలము. సింహగారు సామాజ్యభారతీయులుగాక, తమ స్వదేశమున వారు పురుషసింహులు. విదేశములందును ఆరమాన చాకచక్యములను జూపిరి. అట్టివాని మరుమబుద్ధిగల మాంజేగు గారు తమ సాధనముగ నుపయోగించుచున్నారగుట కేవలము అనిచేకము; వైకమామలకుల్యము. ఇట్టి రాజనీతిసరంధరతా కార్యములన మాంజేగు గారు భారతీయ దృక్పథమున క్రొత్తరూపమున గవ్వచుచున్నాడు. మాంజేగుగారు కేవలము రాజనీతి ధురంధరుడు మాత్రమేకాక చాకచక్యముగల నిపుణుడనియు డి.సేలిగారి నుండి యుట్టిపడిన వాడనియు విదితము కాగలదు.

రవీంద్రనాథ బాగుర

క్రిందటి బుధవారమునాటి యుదయము మెయిలు ప్రెయిసులో రవీంద్రనాథబాగుర గారు బెంగళూరు చేరిరి. నుమారు 2000 జనులు చెయిలు ప్లాట్ ఫారముమీద నుండిరి. సమగ్ర భావజాలము వారిని సత్కరించి పుష్పమాలాలంఘనల జేసిరి. బాగురగారు మోటారుబండిలో నరంతరుచోటన కేరి కొటరుజమాని విచారకృష్ణురూపుగారువారిని తోడ్కొనిపోయిరి. బాగురగారు మైసూరులో 10 దినములు అందురు ప్రస్తుతము వారు మహారాజాకళాశాలవారును, సంస్కృతకళాశాలవారును ఇచ్చు విజ్ఞానవల్లభములకు వారు గ్రహించురు. పుష్పమాలలను వారు “ప్రస్తుతము లోకాంధోళనకారములకు మహద్విషయము” లను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు నారు మైసూరునుండి బయలుదేరునపుడు ఆభివందనవిజ్ఞానప్రత్యయ నన్నించుటకు విశేషముగా ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ఎం. బేంకుక్రష్ణయ్యగారికి నెలకు రూ 50 ల భృతి నీయవలసినదని చుహారాజా గ రాజ్ఞాసించిరి. అతడు సంస్కారమునకు వేసిన ఉపకారాధి మిస్ట్రీ యొకగవచ్చుచున్నది.

విష్ణుబాతుర్దాకసంఘము చారికి నెలకు రూ 200 ల నీయవలసిన దని చుహారాజా గారు విజ్ఞాపించిరి.

తేయాకు ఎగుమతి

లండను, జనవరి 8:— 10 లక్షల పౌనులను ఎగుమతి చేయు నిమిత్తము నేకు వారతమునాడు వేలముజేసెదరు. దిశింబరు నెలాఖరుకు బ్రతిమలేజేయున 1, 41, 674, 000 పౌనులఎత్తు తేయాకు ఎగుమతుండెను. కాన వానిని నష్టము లేదండ వారు నిడుదలచేయవలెనని సేవర్లతోను చదల మీలెదరు.

సానములలో యీ కళలకు ప్రత్యేకస్థానముండుటవసరము. ఇక మతివిషయముగూర్చి యోచింపవలెను. భారతదేశమున భిన్నములగు మతిములు గలవు. కాని యీ భిన్నత్యములయందు యోకత్యము కలదు. ఈ భావమే యీ విజ్ఞానకేంద్రీకృతములయందు ప్రాధాన్యము చాల్పవలెను.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురిలో మరణములు:— 19 తేదీలో ఆంధ్రయ్యుడి వారమున 1000 కి 83.6 వంతున నున్నది. కలగా 113 గురికి సోకింది. 98 గురు మరణించిరి. రాయపురము, తండియాల్వేట, కచ్చాల్వేర్లదేవిజనులలో చాల కేసులుకలవు. మహాచి 21 మందికిసోకి, 10 మంది నంతయు మోగించినది జ్వరమువలన 66 మరణములు కలిగినవి.

డాక్టరు వరద రాజులు నాయకుగారి కేసు:— డాక్టరు నాయకుగారిని జామీనుమీద పెట్టి కోరుచు, కే. క్రిమినాళయ్యంగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు సహాయమున ప్రాక్టరునందు నేకు దరస్టుకు పెట్టి విశేషమారము వాదించిరి. దరఖాస్తును వినిన వ్యాయమూర్తి అబ్దులరహీము గారు ఇరుపక్షములవారి వాదమునంతయు విని తీర్పును కేపు చెప్పెను మది చెప్పిరి. వారతమునాడు వత్తుమున సి. నరసింహాచార్యులు గారు వాదించిరి.

నిషేధము తొలగింప బడుట:— ఇంగ్లాండు నుండి మనదేశముకు దిగుచుతి చేరుటకు ఆర్యాటినము, బూమ్ములు చేయుటకు వాడుటకు నక్కువులు, పీపాకటు మున్నగువాని పట్ల వారతమునాడు వేసిన నిషేధములు ప్రకృతము తొలగింపబడిన ననియు, ఆ యానక్కువులకు లైసెన్సులు లేకనే తెప్పించుకొనవచ్చును. ఇంగ్లాండునకు పంపటకు కాఫీరెక్తులు, పోగాకు సిగరెట్లు మున్నగువానికి మార్కెట్ సెలారంధము వరకు లైసెన్సులు పుచ్చుకొనవలయును. వారసంయులు మున్నగువాని ఎరువులపట్ల గల నిషేధములు తొలగింపబడిన నని సామాజ్య ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

మదరాసులో ప్లేగు:— పులిబోను బబారు మొదటిసండులో 495 నెంబరు గృహమున రెండు బూబానికు ప్లేగుకేసులు కానవచ్చినవి. అం దొకరు మరణించిరి. రెండవ యాతకు లైద్యకాలకు గొలిపబడెను. ఈ యింటిలోనే అది వారమునాడొక ప్లేగు యెలుక కనబడినది.

ప్లేగు:— బ్రిటిష్ కేసు, నల్లకంబిషిలో ‘బొంబాయి కాపేటి, అయింటిలో ప్లేగుపురుగులుగల ఎలక పడిచచ్చిన దనియు అయింటిని ప్లేగువిషపురుగు నివారకవ్రావకముగో పుది జేయుచున్నా డుయు తెలియుచున్నది.

మరియు బ్రిటిష్ కేసు నుమద్రతీరమునకు బోవుమార్గమున రాజబాటకు కుడిభాగమందొక వెంకట్రంగము పిళ్ళనీధి ముంగిటి భాగమునకూడ ప్లేగువిషపురుగు ఎలకపతనము కల్గెననియు ప్రబలముగ ప్రజలు చెప్పుకొనుచున్నాడు.

నియోగియహాజనసభ

క్రైస్తవత్వ కోటీశ్వర శర్మ కాశ్మీరగారు తిరువూరికి వచ్చి మతవిషయములను గురించి గంభీరోపన్యాసములు నిచ్చిరి. మాజీవిడువందు 28-18 తేదీన జనకు నియోగియహాజన సభాహాసంఘమునకు పలువురు సభ్యులు చేరి సభకు నడుమగా నిర్వహించుటకు పలువురు నియోగియ కాన్పులు వారికి అభయమా నైమిచ్చిరి తిరువూరు సోమము కల్లుకాన్పు దర్శిగారు నేకు మాకు తిరిగిచ్చిరి.

ప్రొద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

1918 సం॥ అస్సలు నెంబరు 6886
వాది:— అద్దారపు పెద్దగుమ్మూర్తి, ప్రొద్దుటూరు.
ప్రతివాదులు:— 1 అమిలిసేన రామప్ప, 2 లంకెల వారాదప్ప, భర్త్యకంఠాలూకా నెంబుతల్లె నునరా సోమర వాండ్రపల్లె.
వాదికి లావాదేవివాదుకు ప్రతివాదులు బాకీపడిన మొత్తము రూ 180-0-0 లను చాబట్టుకొనటకు యీ వ్యాజ్యము చాళులుకావడి 1919 సం॥ జనవరి 24 తేదీకి వాయిదా వున్నది. సదరు వాయివాన్సక్రతివాదులు స్వంతముగాని వకీలువ్వారాగాని హాజరు కానియెడల యెక్కు ప్రాప్తిగా తీర్మానము చేయబడును. (1480)
ప్రొద్దుటూరు సి. యస్. నరసింహాచార్యులు
18-1-19 వాదివరం నకీలు

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

The Telegraphists.

Increase in Pay. GOVERNMENT'S RESOLUTIONS.

DELHI, January 18.

A resolution has been passed to-day in the Commerce and Industry Department announcing the decision of the Government of India that in order to maintain the standard of recruitment of telegraphists of men who should be capable of rising to the more important charges now open to telegraph subordinates, it is necessary to increase the initial pay both in the General and Local Service, and to reduce the period for which a telegraphist has to serve before reaching the maximum pay of his service. They have accordingly decided, with the approval of the Secretary of State for India, to introduce the revised scales of pay for male telegraphists with effect from the 1st January, 1919. The scale now sanctioned for general service starts from Rs. 75 rising to Rs. 200 in the 19th year and for local service starting from Rs. 50 rising to Rs. 130 in the 19th year. It is further stated that a double increment can, as at present, be earned after five years' service, and Rs. 150 will be the limit of pay for telegraphists in the general service and Rs. 100 for telegraphists in the local service who are unable to pass the efficiency bar in accordance with the departmental rules in force at the time. The Government of India have also decided that with effect from the 1st January, 1919, revised scales of pay should be applied to men already in the service. Each telegraphist will, therefore, be brought on to the new scales of pay at the point corresponding to his position in the existing scale. e.g. a general service telegraphist on Rs. 80 will draw Rs. 30 from the 1st January, 1919 on Rs. 120 will draw Rs. 140 while a local service telegraphist on Rs. 55 will draw Rs. 65 and so on. Each telegraphist will be moved to the next higher point on the new scale from the date on which he would have earned his increment in the ordinary course. In this revision of the scales of pay no account has been taken of the abnormal increase in the prices owing to war conditions and the grant of war allowances at the prescribed rates will not, therefore, be affected. The total immediate cost of the new scheme, together with the increased expenditure caused by the calculation of war allowances on the higher rates of pay, is estimated at more than 4 lakhs of rupees a year.

Bombay

BOMBAY LABOUR PROBLEM.

A Meeting on the Maidan.

BOMBAY, January 18.

The strike of the Government Dockyard employees continues to-day, but the men seem to have sobered down considerably. At the usual time this morning they collected at the entrance of the gate of the R. I. M. Dockyard, but did not go in. They loitered about creating noise. At the entrance of the gate was posted the following notice in Gujarati: "Unless the dock labourers present their grievances through their leaders to the Director of the Royal Indian Marine Dock, they will be kept closed. The Director of the Royal Indian Marine is ready to confer with the leaders of the workmen." The divisional police were at the entrance of the gate, and when they found that the men refused to get in they advised them to proceed in an orderly manner to the Esplanade Maidan, hold a meeting there and then send a deputation to the Director of Royal Indian Marine. The men accepted the advice and went to the maidan. At a meeting there three spokesmen of the strikers, Bhiru, Mahomedan and Parsi, explained that the Director of the R. I. M. had asked the men to address him in writing with regard to their grievances, and that he would take action as soon as he received the petition. The labourers agreed to the proposal and the assembly dispersed peacefully. It understood that their spokesmen have proceeded to a lawyer to have the labourers' petition drawn up. At noon to-day the approaches and the entrance gates were like yesterday deserted, but armed pickets of the Marine and Royal Navy were posted inside the gates in addition to the police. Several shops in the area affected by the looting expedition of the dock strikers remain closed to-day.

No Fresh Disturbances.

BOMBAY, January 18.

The outlook in the disturbed area of the mill districts as regards peace and public safety, appears to have considerably improved, though the day has not altogether passed off without any sort of disturbance whatever. For instance, a mob of a hundred or two at a time is reported to have made a sudden appearance on the streets and run about shouting, thereby creating a panic among the peaceful residents in the localities and obliging the shopkeepers to close their shops, lest they should be looted. One of the meetings of the strikers held in the Tarden and Parsi districts, was addressed by Mr. C. S. Deole, of the Servants of India Society, who counselled them to do what was possible to open negotiations with the mill-owners, through their chosen representatives. Speeches made on behalf of the mill-hands made three things clear, i.e., firstly, the strikers were unwilling to rejoin as they were afraid of other strikers; secondly, they were absolutely reluctant to come forward to open negotiations with the mill-owners because their past experience was that such persons were generally spotted out and made to suffer dismissal for some slight fault; thirdly, the strikers had little faith in the oral words of the mill-owners. The meeting ended by appointing a committee to open negotiations with the mill-owners, especially with the owner of the Manockjee Petit Mills. At all these meetings the strikers were orderly.

Police Commissioner's Advice.

Governor's Intervention.

The mill-hands' strike still continues, but quietness prevails in the mill districts. Necessary military and police precautions are being maintained as before. This morning a meeting of mill hands was held in the open space behind the Crescent Mill, when addresses were delivered advising the strikers not to be rowdy or do anything against law. The spokesmen also advised the men to stick to their unity and not to return to work unless the mill owners put up a notice granting their demands. A number of representative employees of almost all the mills waited on the Commissioner of Police at the headquarters at Jacob Circle at noon to-day. They numbered about 300 and consisted of spokesmen from the different mills. The workmen represented to Mr. Vincent that they had been without work for the past 10 days, and were idling away their time and there was no one to lead them on the right track. They requested Mr. Vincent to intercede on their behalf and bring about a settlement, which might put an end to this unfortunate and regrettable situation. Mr. Vincent, addressing the employees in Marathi, told them that the question was between labour and capital. The authorities had no right to bring undue pressure on either side. The workmen had their grievances which their employees had promised to consider sympathetically provided they return to work first. The employees were obstinate in not returning to work before it was publicly notified by their masters what they had decided to do for them. In thus considering the relations between the masters and servants, the employees were wrong. They should resume work first. If they had been given a promise in the past by their masters which had not been fulfilled, and if their object was to be satisfied that it did not occur in the present instance, he would offer to take them to the highest authority whose intervention in the matter should prove a sufficient assurance for them that their interests would be safeguarded. Of course no Government official could give them any guarantee that they would get everything they wanted. What he meant was that if the workmen so desired he would take them to His Excellency the Governor and request him to intercede on their behalf, and see that justice was done to them. The workmen, having expressed their consent to this proposal, Mr. Vincent ascertained which mills they represented, and after making himself sure that almost all the mills had been represented there, he told the workmen to proceed to the Secretariat and wait for him there. At about 1 P. M. the Police Commissioner motored down to the Secretariat and had an interview. Sometime later a deputation of strikers consisting of about 200 men appeared in front of the Secretariat. Mr. Vincent informed them that His Excellency had consented to receive the deputation. The men were then taken inside the Council Hall. Messrs. Telchakar and Bole, of the Kamgar Hitwardhak Sabha were with the deputation. The press representatives present at the Secretariat were told by the Private Secretary to the Governor that they could not be admitted into the Hall while His Excellency conferred with the deputation and that a "communiqué" would be issued in the course of the evening.

The "Advocate of India" says:—His Excellency listened very sympathetically to the grievances put forward by the representatives of the mill strikers and eventually advised them to resume work promising that he would use his best influence with the mill-owners to secure redress of their grievances.

His Excellency's Speech.

A Press "Communiqué" says:—In view of the continuance of the dispute between the millowners and their workmen His Excellency the Governor yesterday invited the Chairman and Committee of the Millowners' Association to meet His Excellency in Council at the Secretariat yesterday, and to discuss the situation. Steps were then taken to obtain first hand information from the mill-hands from various districts in the mill area in regard to their grievances. Accordingly about 100 mill-hands attended at the Secretariat this morning, and were addressed by His Excellency in the following terms:—The Government has witnessed with regret the unhappy dispute which has occurred between the millowners and their workmen and deeply deplores that a dispute has arisen which not only dislocates and interrupts trade and industry, but causes grievous hardship and suffering to many thousands of people in this city. I am aware of the dearth of food, of its scarcity and hardships caused to you by this. The Government is doing all that it can to increase the supply of food for the people and to get prices reduced, but this dispute between the millowners and the mill-hands lies between you and your employers and the Government would be reluctant in normal circumstances to interfere. But in so large a dispute as this the Government want to hear both sides of the case. I sent for the Committee of the Millowners yesterday and have heard what they have to say. I have now sent for such of you as were able to come to hear what you have to say. Considering the large number of people out of work you have on the whole behaved in an orderly manner, and I am very glad of this. It is the duty of the Government to maintain law and order and the Government intend to do so in all circumstances. I shall be glad now to listen and hear anything you have to say.

After these remarks had been interpreted the mill-hands present were asked to make any statements they desired. Several spokesmen from among them represented their difficulties in regard to wage and food conditions, and formulated their demands which were as follows:—(a) That their increase of pay should be augmented by 35 per cent, (b) one month's pay as bonus, (c) strike pay, in the alternative that food prices should be restored to those ruling in 1905.

His Excellency's Promise.

His Excellency then spoke as follows:—I have listened very carefully to what you have had to say, and I sent for you to-day because I hear from the lips of some of the men themselves what it was that they felt. I will now inform you of this. I sent for the Committee of the Millowners' Association and after hearing what they had to say, I believe in view of the present circumstances you have a case which deserves careful consideration, and I am convinced, after seeing your employers that they are ready to deal sympathetically and promptly with your grievances. I have carefully considered the situation and I am convinced that in your own interests you had better go back to work and I think you will strengthen your own case before the public by doing this.

I cannot say in regard to your demands, what you should get or what you should not get, but I will do this, if you go back to work promptly I will promise you that I will use my best influence with your employers to see that justice is done to you. The Government recognise your difficulties with regard to food and the like, but you can do nothing by remaining idle in the streets. Therefore, I say to you go back to work and advise your fellows to do the same, and if you do so I will use the best influence I have with your employers to see that you get justice.

Indian Science Congress.

Zoology and Ethnography.

Friday's Sitting.

SERIES OF LECTURES.

BOMBAY, January 18.

The Indian Science Congress met again in the Institute of Science, on Friday, various sections assembling. The Presidential addresses in the pure Botany and Physics and Mathematics sections were delivered, the President in the former section being Mr. S. K. Kashyap, M. Sc., B. A., and his subject "relationships of the liverworts," with special reference to the forms recently discovered in the Himalayas. Dr. D. N. Malli, B. A., F. R. S. E., delivered an address in the other section on some recent advances in physics and mathematics. In all other sections a number of papers were read and discussions were afterwards held. Perhaps of chief interest to the layman were the papers on the rat problem in India, which occupied the greater part of the attention of the section of medical research. The chief among these was the paper read by Major Kunhardt. In the course of his remarks Major Kunhardt after demonstrating how destructive of life and property were rats in India, pleaded for a more systematic campaign of destruction against rats, and especially that the entire subject should be placed upon a more scientific basis. In the afternoon a number of excursions to places and institutions of interest in the city were carried through.

The final session of the Congress will be held to-day, when the Presidential address in the Geology Section will be delivered by Dr. L. L. Fennor, his subject being "Some Problems of ore genesis." This afternoon the general Committee and the Executive Committee will meet.

Excess Profits Bill.

Bombay Trade Objections.

BOMBAY, January 18.

The Government having invited the members of the Bombay Trades Association to favour them with their opinion on the provisions of the bill to impose a duty on excess profits arising out of certain business, the following representation has been forwarded in response to the Government's invitation:—The main objection to the proposed excess profits is the fact that it comes into force after the cessation of hostilities, has completely changed the conditions. Undoubtedly many firms will have made excess profits in the first nine months of the current financial year, but they are now faced with serious difficulties and in many cases the next three months will leave them in unfavourable position. Goods arriving from England and abroad now are at higher prices than had been paid before, and yet it is impossible to make further rises in selling prices and serious losses must be faced, although it is not anticipated that prices will drop rapidly. Many firms have hoarded stock which will be unsaleable after the war and heavy depreciations will be necessary. Already there is absolute stagnation in the wholesale trade, and money is likely to be more scarce than at any time during the war. Most companies find themselves under-capitalized and have great difficulty in meeting their liabilities. All commodities having risen in value, stocks are much higher in value, outstandings have increased in amount and companies with small capital find all their profits locked up in these directions. In normal times it is difficult enough to find ready cash to pay dividends, and few companies can afford to pay away to shareholders more than half the amount shown as the balance of profit and loss. If the Government decide to pass this Act, many companies will be quite unable to pay a dividend as well as the excess profits tax, trade development will be hampered also machinery and plant which had been uncoupled during the war may be badly needed. But with capital already fully locked up it will be impossible to pay a heavy import and find money for necessary development or extensions. The Government undoubtedly require more revenue and the question must be faced some how. Had the Finance Minister realized this earlier, and introduced this tax in 1917, there would have been little or no objection as there was little or none. In England money was plentiful in war times and circulated freely but a change has already set in, and it is not surprising that the proposal to introduce a fresh heavy tax on a falling market is meeting with strenuous opposition all round. The proposals to issue further loans do not appear very hopeful. The Government want to increase revenue and decrease liabilities, which a loan will not do. Interest has to be paid and eventual repayment provided for. In all taxation on trade the consumer must eventually meet the bill, and it would appear sounder finance to spread the taxation necessary over as wide a field as possible. The increase in the customs tariff in 1916 had no adverse effect on trade, and if the import duty was raised from 7½ to 10 per cent. "ad valorem" on such articles as come under this scale, with other tariffs in proportion, revenues would be increased by a much larger amount than the proposed tax would yield. It is generally admitted that the prices will never go back to the pre-war level, and with import and export restrictions removed and shipping restored, the revenue from import duty will be enormously greater than in pre-war times, and may even provide Government with what they need without further taxation.

BRIEF TELEGRAM.

Provincial Satraps Leave Delhi.

DELHI, January 18.

The heads of provinces who had been conferring with the Viceroy and the Government of India leave Delhi to-night and to-morrow morning.

Calcutta

Cholera Among Pilgrims.

Calcutta Threatened.

CALCUTTA, January 18.

There is an imminent danger of an outbreak of cholera in Calcutta from infection brought by the returning pilgrims from Saurgar Islands. There has been a serious outbreak of cholera among Saurgar Meela pilgrims. This year about 30,000 pilgrims passed through Calcutta. Among these a large number were attacked by cholera at Saurgar about 150 hundred and fifty deaths occurred. On Thursday about half a dozen pilgrims with returning pilgrims arrived. There was 20 deaths on the voyage and about 100 persons were removed to the hospital suffering from cholera on arrival. Yesterday too a number of persons were removed on the arrival of pilgrims. All available beds in the Medical College Hospital have been occupied. The Cholera ward in the Campbell Hospital is nearly full and the influenza ward at the Bhawanipore Hospital has been turned into a Cholera ward. On Thursday the mortality in Calcutta rose to 140 against 126 on the previous day, which is accounted for by the number of deaths among imported cases from Saurgar Island. As for a probable cause of the epidemic among the Saurgar Meela pilgrims, it is stated that at the Meela retail vendors of rice and food-stuffs charged exorbitant prices and thus many of the poor pilgrims had to live some how on whatever they got. This apparently caused an outbreak of cholera, which spread rapidly.

Central Provinces

Benares University.

First Convocation.

Presentation of Diplomas.

BENARES, January 17.

The first convocation of the Benares Hindu University was held this evening in the spacious quadrangle of the Central Hindu College under a tastefully decorated "ahamiana." The large gathering of spectators included many distinguished scholars and educationists who had helped the University with large donations, prominent among whom were H.R. the Maharaja of Benares and his heir apparent and many ladies. On the left of the platform were seated the Senators of the Hindu University in their distinctive Academic gowns. In front were seated the first batch of graduates who passed the University test in the year 1918. They looked well in their gowns of mauve with yellow border and large light green turbans. Conspicuous among them was Miss Birj Kumari, the only lady graduate of the first year. Functionally at 3 P.M. the officers of the University, headed by the Chancellor, H. H. the Maharaja of Mysore, walked into the pandal in procession and took their respective seats. The Vice-Chancellor, Sir Sivaswamy Iyer, then put to the candidates for admission to the degrees the following questions in Sanskrit: "Do you sincerely promise and declare that if admitted to the degrees, for which you are several candidates and for which you have been recommended, you will, in thought, word and deed, conduct yourselves as become members of this University? Do you promise that to the utmost of your opportunity and ability you will support and promote the cause of morality and sound learning? Do you promise that you will, as far as in your power lies, uphold and advance the social order and the well being of your fellowmen?"

The candidates having answered all the questions in the affirmative, were presented in batches by their respective Deans and received their diplomas from the hands of the Chancellor. There were two M. A., one M. Sc., five B. Sc., and thirty B. A.

Mrs. Annie Besant presented the lady candidate, who received her diploma amidst enthusiastic ovation.

The Chancellor's Speech.

After the diplomas were conferred H. H. the Chancellor delivered his address, in the course of which he said the history of the Benares Hindu University illustrated the courage of the leaders of the movement, their capacity for sustained effort, their co-operation and their power of organization. He recalled with pride and gratitude the pioneer work of the illustrious promoters and the donors, and said that Lord Hardings had earned the eternal gratitude of the Hindus by generously permitting the establishment of an institution upon which the entire community had set its heart. He also acknowledged with gratitude the conspicuous services rendered to the cause by Sir Harcourt Butler, who as Education Member, helped in the passing of the Hindu University Act and was still taking a keen interest in their affairs. After deploring the death of Sir Sunderlal and after referring to the manifestation of India's effort towards self-determination and self-expression as embodiment of every soul of Hindu India, which has done much to quicken the confidence of Indians in their capacity to take independent charge of education in all its grades, he warned them (Hindus) against the temptation of confusing patriotism with blind adoration of ancient days, coupled with a feeling of repugnance for everything modern and foreign. "No nation," he said, "is impoverished by commerce with other nations. No civilization can suffer by intercourse with other civilizations and by an intelligent assimilation of the principles, ideas and practices that have proved to be beneficial to other peoples and countries. He trusted that the Benares University will gather the fruits of all ages and countries, will keep abreast of modern progress and will bring up her children to become healthy and strong and well fitted to mould the destinies of India on sane and progressive lines, and should develop a culture in its widest sense as the embodiment of a new and united India. Some people thought that India was becoming over-educated and pointed to the large number of students seeking admission into the different Universities and to the glut that is in the market for their services. He suggested that the real trouble was not over-education but mis-education, by which he meant, the giving of the wrong kind of education. Doubtless in early days the necessities of Government service had a predominant influence in determining the extent and character of the education given in India and the evil complained of, viz. mis-education was due to the insistence on a type of education which was no longer suited to their conditions, which had outgrown in most other countries and which required to be altered in accordance with the larger

conceptions of education now prevailing. One of the inevitable results of this policy is the fact which is still made of Government service, which is the 'be all and end all' of a majority of the graduates who leave Indian Universities. It looks simple to say that popular education cannot, in all points be similar to education intended for a limited purpose or for a limited class, but it is the nucleus of this that must be held to be responsible for one disastrous aspect of education in India. The more popular a system of education is, the more thorough should be its integration with the industrial spirit, which will also have the further effect of giving a proper regard to the dignity of labour more readily than it has possessed so far in India. His Highness the Maharaja concluded his address by exhorting the new graduates to practice discipline and to combine in their lives a real sense of religion with true culture.

His Highness was also using made for teaching engineering, agriculture, and commerce. The services of Mr. A. King, Professor of Mechanical Engineering, Sibpur College, have been secured, and he will be the Principal of the new Engineering College. In agriculture a scheme had been proposed by Dr. Harold Mann, of Poona, and this has also been referred to a committee for report. He announced that H. H. the Maharaja of Benares had promised to grant 1,000 acres of land adjoining the University grounds to carry out agricultural developments of the University. Provision for research work will also be made as soon as the necessary funds were available.

Referring to the system of education, he said, that examinations had become the end of the students' life and have had a disastrous effect upon the system of education. It should be possible to check the evil either by abolishing examinations or reducing their importance as a qualification for degrees. He mentioned the difficulties that stood in the way of accomplishing this, and said it would take some time after the University was fully organized for the professorial staff to acquire the confidence of the public in their impartiality and standard of judgment when degrees of the University should practically be the certificates given by Professors themselves. Lastly he referred to the unfitsness of a majority of the students at the matriculation stage to enter upon University course. As a remedy he suggested to treat the intermediate examination as the stage at which real University education should begin and to extend the course of the B. A. examination to a period of three years.

In concluding his address Sir Sivaswamy Iyer referring to the great war that has happily just terminated, said:—The problems of reconstruction which India will also have to face can only be successfully solved by a sound system of education, physical, intellectual, moral and spiritual, by the application of scientific knowledge to the practical needs of life and by the cultivation of a spirit of enlightened patriotism and self-sacrifice and of a love of order and freedom, in the accomplishment of which taste the Indian Universities have a most important part to fulfil. After mentioning the history of the sacred city, the Vice-Chancellor said:—Your culture and your spirituality must run with the blood in your veins and form part of the texture of your souls, and that not only you but your University will be judged by your future conduct.

Appeal for Donations.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya then made a brief speech, appealed for further donations and announced that a rich Marwari gentleman of Benares and Calcutta had just contributed Rs. one lakh and half towards the building of students' hostels for the Hindu University and Mr. Baldeo Das Doodhwalla, another Marwari gentleman, has signified his intention of paying Rs. one lakh for Ayurvedic education to be undertaken by the University. The Convocation then dissolved and the guests were afterwards entertained at a tea-party.

Peace Conference.

(Reuter's Agency)

—10—

Great Britain

Prince Victor Duleep Singh's Fortune.

LONDON, January 7.

Prince Victor Duleep Singh left L 67,192.

Memorial to Mesopotamian Heroes.

A Proposal.

LONDON, January 8.

At a meeting of the Imperial War Graves Commission the question was discussed of erecting a memorial over General Sir Stanley Maude's grave in Bagdad which would serve as a memorial to the whole Mesopotamia Expeditionary Force. The Commission strongly favoured carrying out the idea, and it was resolved to send an architect to Mesopotamia shortly in order to report on the whole question of the architectural treatment of cemeteries in Mesopotamia.

War Honours.

LONDON, January 8.

The Gazette appointments to order of British Empire for services in connection with war include (officer) J. H. Macmurray, Manager of the Imperial Bank of Persia, (Hamadan).

Obituary.

LONDON, January 8.—The death is announced of Lord Michelham.

Government Tea Supply System.

LONDON, January 8.

Million pounds of tea are being experimentally auctioned for export to-day. It is understood that the minimum limits fixed by the Food Ministry for auction compare well with net prices received by the

Government for tea sold in the United Kingdom. It is pointed out that the size of stocks in the United Kingdom, which amounted to 1,44,674,099 pounds at the end of December may be an obstacle to early abandonment of Government system since supplies must be carefully liquidated in order to cover expenses.

British Cotton Manufacture.

No Increase at Present.

LONDON, January 17.

The Cotton Control Board announces that no increase in the number of spindles and looms running can be permitted at present, but the Board is endeavouring to secure the speedy release from the army of men whose services will be necessary when the running of additional machinery is possible.

A Sinn Féin Republic.

Proposed Constituent Assembly.

LONDON, January 17.

A telegram from Dublin says:—Apparently the Sinn Féin are determined upon forcing the pace. They have assumed the title of the Irish Republican Party and have announced that a Constituent Assembly will be opened in the Mansion House on January 21st.

Britain and Indemnity Question.

Request to Mr Hughes.

LONDON, January 17.

It is reported from Paris that Britain has requested Mr. Hughes to take charge of the indemnity question for the British Empire.

British Manufacturers' Risks.

Committee's Proposals.

LONDON, January 17.

The Ministry of Reconstruction has published the report of the Committee on Financial Risks appointed owing to manufacturers and traders fearing that losses due to the fall in prices of raw material bought at war-time prices might hinder full scale production. The Committee recommends alternatively the reduction of the Excess Profits Duty to sixty-five per cent. for 1918 or the deferring of the payment of a part of that duty for five years.

British Demobilisation.

Press Complaints.

ALLAHABAD, January 19.

LONDON, January 17.—Some papers have been protesting against the slowness of demobilisation in terms that might perhaps have been justified had the war been over and Germany thoroughly trustworthy. Probably this outcry together with some ill-considered election speeches is partly responsible for the discontent among the soldiers that general demobilisation has not begun yet. A soldier speaker yesterday protested that at the present rate it would last until 1925. The original plan was demobilisation by industries with a view to avoiding throwing upon the labour market steel works before steel makers. This scheme has been superimposed by a plan of releasing men on leave who had posts awaiting them without regard to industry concerned. It was the working of this plan that excited the suspicions and protests of the men at Dover and Folkestone. The importance of adhering to the original scheme is shown by the official admission that discharged soldiers are among the ranks of the now rapidly growing body of unemployed. Another matter affecting the absorption of labour is the uncertainty concerning supplies and the prices of materials. Some people are hesitating to give large orders in the hope that prices will fall shortly, while others are unwilling to launch out until assured that necessary raw materials will be forthcoming. The building of an immense number of houses is a pressing necessity but the prices of materials are strong deterrent and the Government in order to secure an ample supply of bricks have promised the maintenance of the prices at the present level.

America

American Ships.

Proposal for Release.

LONDON, January 16.

The Shipping Board announces that all American ships requisitioned for the war shall be released if tonnage compensation is given.

Mr. Henry Duveen.

LONDON, January 16.

NEW YORK.—The death is announced of the art dealer, Mr. Henry Duveen.

To Feed Europe.

Senate Approves Appropriation.

WASHINGTON, January 16.

The Senate Appropriations Committee has reported favourably on the proposal for the appropriation of one hundred million dollars for famine relief in Europe.

Federal Constitution to be Amended.

LONDON, January 16.

NEW YORK.—The legislatures of thirty-five States have ratified the prohibition amendment to the Federal Constitution submitted under the recent Act of Congress. Only one more legislature need ratify it in order to make up the necessary three-fourths of the Union. Under this amendment prohibition begins in one year's time, but many think that the United States will go on a permanent bone-dry basis from July 1st, when the measure passed last September enforcing national prohibition becomes effective.

LATER.—Nebraska, the thirty-sixth State, has ratified the prohibition amendment.

A Great Step. Popular Acclamation.

LONDON, January 17.
WASHINGTON:—The Church bells are ringing in some States in celebration of National Prohibition, which will be an accomplished fact in one year, hence, the necessary three-fourths of the States having ratified the amendment to the constitution to that effect. Actually prohibition becomes effective from the 1st July as a war measure till the President declares the army is demobilised. It is generally thought that the President will not declare this until the constitutional amendment becomes effective. The amendment makes the manufacture, sale, exportation and importation of alcoholic beverages illegal throughout the United States. Measures already being taken fixing penalties for infractions. The leaders of the Congress do not fear that the efforts of the liquor interests to have the decision of the State legislatures declared illegal will be successful. The Federal State Governments will lose enormous revenue by this epoch making step.

Russia

C-in-C. of South Russia.

Gen. Deniken Given Supreme Command.

LONDON, January 16.
Reuter learns that the Hetmen of the Don and Kuban Cossacks have agreed that General Deniken shall assume the supreme command of all Russian, Naval and Military forces in South Russia.

The Defence of Lithuania.

Undertaken by Poland.

LONDON, January 16.
Reuter learns that at the request of the President of Lithuania, the Polish Government has agreed to defend the Lithuanians against the Bolsheviks, and has appointed a High Commissioner, who will immediately take over the administration of Lithuania.

"Free Love" Established.

Bolsheviks' Latest Decree.

LONDON, January 17.
Major-General Poole, Allied Commander on the North Russian front, in a message dated January 15th, says that evidence shows that a Bolshevik decree for the nationalisation of women has been put into force and that Committees of Free Love have been established in several towns. Respectable women have been flogged for not yielding.

France

£80,000,000 Wanted.

PARIS, January 16.
The Supreme Food Council has concluded that eighty millions sterling is required to feed the peoples of the liberated regions and Armenia until next summer, and has decided to ask the Associated Governments how this sum can be provided.

Renewed Armistice Terms.

LONDON, January 17.
PARIS.—Announcement is issued that the renewed armistice terms provide for the surrender of submarines ready to proceed to sea and destruction of submarines under construction. It is also stipulated that German merchant fleet will be placed at Allied disposal.

Indemnities Question Presents Greater Difficulties.

LONDON, January 18.
A message from Paris to 'Morning Post' says that the feeding of Germany and the question of indemnity are two points where any difference of opinion among the plenipotentiaries now centres. Agreement will probably be reached as regards the first but the second presents greater difficulties. Earlier differences as regards the freedom of the seas have now disappeared.

Allied and American Press Delegates' Resolutions.

LONDON, January 17.
PARIS:—The meeting of the delegates of Allied and American press passed the following resolutions. Firstly full publicity freely, it is essential to ensure full publicity for Peace Conference.

Complete Communiques.

Secondly, Communiques should be as complete as possible. Thirdly, besides communiques, full summaries of each day's proceedings should be issued not necessarily for textual publication but for the guidance of correspondents who will maintain full freedom of comment.

Free Inter-course between Journalists and Peace Delegates.

Fourthly, we are opposed to any interference with free intercourse between peace delegates and responsible journalists.

Abolition of Censorship in Allied Countries.

Fifthly, the committee recommends equality of treatment for allied press by the abolition of censorship in all allied countries.

Press Admission and Formal Opening Session of Conference.

Sixthly, apart from the general question of admission of the press to the conference the committee is of opinion that the journalist representing the Allied countries should be permitted to attend the formal opening session of the conference.

Substantial Agreement between British Delegates.

There was substantial agreement between the British, Italian and American press delegates to recommend mutual representation of the press at the conference.

The French However Dissent.

After French delegates withdrew the following resolutions were adopted by the British, Italian and American press delegates. Firstly, there should be direct representation of the press at the sittings of the conference. Secondly, the press of each of Great Powers should be represented by no fewer than five delegates and smaller powers which have taken active part in the war should be proportionately represented.

New Armistice Terms

Restitution of all Materials Insisted.

LONDON, January 18.
PARIS.—The text of New Armistice terms contains stipulation that an associated powers committee must be established to control repatriation of Russian prisoners in Germany. The committee will sit in Berlin. German merchant ships are being taken over in order to assure supply of foodstuffs to Germany and the rest of Europe. Arrangement is without prejudice to final disposal of vessels. Restitution of all material removed from France and Belgium is insisted upon.

Agricultural Machines to be Delivered

Entente Right of Occupying

Strassburg Fortress.

LONDON, January 17.
AMSTERDAM.—According to a Berlin message the renewed armistice terms provide that Germany shall deliver fifty-eight thousand agricultural machines of various kinds by February 1st. Punishment is demanded of those guilty of illegal treatment of war prisoners in Germany. As a guarantee the Entente reserves the right of occupying a sector of the fortress of Strassburg formed by the fortifications on the right bank of the Rhine with the strip of territory between five and ten kilometers including the fortifications.

3 Delegates each to Belgium and Serbia.

LONDON, January 18.
An official communique from Paris states that the preliminary Peace Conference sat for four and a half hours. It was decided to give Belgium and Serbia three delegates each to the conference and to King of Hedjaz two. This finally establishes the number of each powers delegates Agents for the opening sitting of the conference on the afternoon of January 18th was arranged.

Publicity of Conference Discussed.

The meeting finally examined the question of the publicity of the conference discussions and unanimously registered that it was anxious that the public through the press should have fullest information compatible with the safeguarding of supreme interest of all which is that a just and honorable settlement should be reached with minimum delay. It was however obvious that publicity regarding preliminary conversations now proceeding must be subject to limitations necessarily imposed by difficult and delicate nature of their object. The communique proceeds to justify the decision pointing out that these conversations are far more nearly analogous to the meeting of the cabinet which are always and necessarily private rather than those of legislature. The essence of the democratic method is that Government's privately delivered conclusions should be subject to consideration of popular chamber.

Premature Publicity a Danger.

Danger is pointed out of raising national and international controversy by premature publicity. Also the fact is emphasized that the delegates duties have become infinitely more difficult. The communique contended that premature publicity may protract speedy settlement and may create wrong conclusions about reciprocal concessions where mutual agreement may not have fully developed. The communique in concluding paragraph says that this reasoning applies with conclusive force to the present conversations between the representatives of the Great Powers. Regarding the full conference the following rule has been adopted namely that the press representatives shall be admitted to the meeting of full conference but upon necessary occasions conference deliberations may be held in camera.

M. Foch on German and Austrian Situation.

LONDON, January 18.
PARIS.—In the course of an interview Foch said he was of opinion that the Germans had not exaggerated much regarding their need at present prevailing in Germany while as for Austria, the population was certainly bordering on famine. M. Foch said he did not share the view that Germany was incapable of further effort as she still possessed an army albeit a disorganised one. On the other hand the allied occupation of Rhenland constituted the strongest imaginable strategic barrier especially as the Allies possessed all the main avenues into Germany. The Foch did not fear serious growth of Bolshevism in Germany. He believed that Germany would pull herself together and sweep aside this wave of poison gas.

Voting Rights.

LONDON, January 19.
A Paris message discussing the voting rights in the Conference and particularly referring to the protest that the largest and most important powers have only equal voting rights with smallest and least considerable powers points out that it is necessary to remember that the Conference's problems will not be settled by vote.

Conference Follows Cabinet Procedure.

The Conference is rather a Parliament of Cabinets than a Parliament of men and it will follow the cabinet procedure but by which policy it proceeds is not settled by the voting heads. The chiefs will give the lead and others will follow.

Great Powers to Guide the Conference.

The Peace Conference is and must be guided and controlled by the Five Great Powers who are responsible before the world and history for their decisions. The

Great Powers are custodians of vast existing interests. All have vital principles. They are unwilling to entrust to settlement by vote. It is inconceivable for example that Great Britain because she is represented at the conference should be compelled to abandon her historic attitude on the question of the Freedom of the Seas because of hostile majority vote. Similarly France regarding Alsace Lorraine and Italy regarding Trentino cannot be compelled to abandon their historic attitude.

Agreement Among Great Powers.

The underlying principle therefore is agreement among the five Great Powers. Without it no settlement can be possible. While the delegates of all Great Powers will attend only when invited. Hence when the freedom of the seas affecting all is discussed it is assumed that all nations including overseas, Britain will be present. It is clear that the panel system admits of perpetual representation of the dominions and there is nothing to prevent the British delegation from comprising Messrs. Borden, Hughes Botha, and Smuts if it is thought desirable. Anyhow it is extremely probable when Dominions and India are not represented as such one or more direct delegates of the Imperial Government will drop out and be replaced by Dominion's or Indian statesmen so that the overseas empire may always be in a position to know what is transpiring and make its voice heard.

Germany

Flight of Revolutionary Leaders.

LONDON, January 17.
It is reported from The Hague that Herr Liebknecht and Rosa Luxemburg have arrived at the frontier, but are at present not permitted to take refuge in Holland owing to their having no passports.

Government Garrisoning Berlin.

LONDON, January 17.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Government is establishing a strong garrison in Berlin and is installing the most modern appliances of war.

Related Government Action.

LONDON, January 17.
There are clear indications that the German Government and people are determined to end the Spartacist movement so that the elections for the National Assembly can be held undisturbed and peace finally attained. The Government is now making a great display of force in Berlin, where it has a large number of troops with heavy guns, field guns, armoured cars, tanks, flame throwers, and storm troops with machine-guns. The Commander-in-Chief General Noske has issued a proclamation declaring that the troops will protect the personal freedom of property, freedom of the Press and unimpeded voting for the National Assembly. The strong action of the Government has had reassuring effects on the population.

German Peace Delegation.

LONDON, January 17.
AMSTERDAM.—Berlin and Munich newspapers state that Prince Lieknowsky will be the leader of the German Peace Delegation.

460 Lives Lost.

LONDON, January 17.
PARIS.—Four hundred and sixty lives were lost in the sinking of the steamer Chacnia (Not Chapral as previously cabled).

Her Erzberger's Complaint.

AMSTERDAM.—A message from Berlin states officially that at the armistice negotiations in M. Foch's saloon carriage Her Erzberger complained that peace was being delayed, that economic movement between Germany and occupied Germany was being destroyed, that measures in Alsace Lorraine showed that France aimed at anticipating decision of the Peace Conference by annexing these provinces without consulting the people and that blockade was rendering conditions in Germany worse with the possible consequence of a world revolution.

Rosa Luxemburg's Dead Body Disappears.

LONDON, January 18.
The official story of the death of Her Liebknecht and Rosa Luxemburg only arrived from Amsterdam to-day. Crowd broke up the escort and pounced upon Rosa Luxemburg who was placed in a car unconscious. Mob subsequently stopped the car and a man shot her. Others seized the body and disappeared with it into darkness.

Investigation Instituted.

LONDON, January 18.
AMSTERDAM.—Investigation has been instituted to discover whether the officer's commanding of Her Liebknecht's and Luxemburg's escort has been temporarily suspended because he did not sufficiently protect her against the public.

Berlin in Nervous Tension.

LONDON, January 18.
Correspondents state that Berlin has been thrown into a state of nervous tension by killing of Her Liebknecht and Luxemburg a similar to the tension on the eve of Bolshevism. People generally fear Spartacist reprisals. These acts will undoubtedly embarrass the Government.

Italy

New Italian Cabinet.

Jugo Slav Claims Not Recognized.

LONDON, January 18.
The personnel of the reconstituted Italian Cabinet indicates that Italy is not disposed to condescend regarding the Jugo Slav claims. Orlando remains Premier and Sonnino Foreign Minister.

(ASSOCIATED PRESS.)

MYSORE

Miscellaneous.

MYSORE, January 17.

Sir Rabiindranath Tagore arrived here on Wednesday morning from Bangalore by the mail train. About 2,000 persons were present at the railway platform. He was received by the City Fathers who garlanded him. Sir Rabiindranath motored to the Vasanta Mahal, accompanied by Mr. B. Ramakrishna Rao, the Palace Controller. Sir Rabiindranath stays in Mysore for about ten days. The present programme is to accept addresses from the Maharaja's College and the Maharaja's Sanskrit College. He will deliver a lecture in the Town Hall on "The great questions that agitate the public mind to-day". The citizens of Mysore are concerting measures to present him with an address of welcome and a farewell address when he leaves Mysore.

H. H. the Maharaja has been pleased to sanction a monthly remuneration of Rs. 50 to Mr. M. Venkatakrishnaiah in consideration of the meritorious services rendered by him to the State both as educationist and as a veteran citizen.

H. H. the Maharaja's Government has been pleased to sanction a monthly subscription of Rs. 100 for one year in aid of the excellent work the Depressed Classes Mission is doing for the betterment of the depressed classes. The mission proposes to appoint a few civic and social missionaries.

DELHI

Legislative Department.

DELHI, January 17.

The following is published in the current issue of the Gazette of India, Legislative Department:—

It is notified that the term of office of additional Members of the Imperial Legislative Council both non-officials and nominated officials has been extended upto 20th July 1920.

Finance Department:—Mr. B. N. Mitra is posted as Deputy Auditor, North Western Railway.

KARACHI

General Macevan Aerial Flight Details.

KARACHI, January 17.

General Macevan gave some interesting details of the flight of the Handley Page aeroplane from England. He said flying speed upto Cairo was 80 miles per hour and from Cairo onwards 66 miles or an average speed of 76½ miles. Difficulty of last stage of voyage and manner in which they were surmounted were tribute both to the machine and to perseverance of men who handled it.

Latest Telegrams.

Obituary.

LONDON, January 19.

The King's youngest son Prince John died last night.

Opening of the Great Peace Conference.

LONDON, January 18.

PARIS:—Large crowds including the journalists, cinemamen and photographers assembled early before the Foreign Ministry to see the arrival of delegates at the opening of the great Peace Conference. Mr. Jules Cambon was the first arrival and the rest followed in twos and threes. After entering the Foreign Ministry they passed through Salon Du Congress and Salon Des Ambassadeurs reaching Salle Del Horloge, where they took their appointed places which were marked by little white gilt edged cards.

Mr. Wilson

on arriving was saluted with drums and fifes. He smilingly posed for cameramen. Indian and Hedjaz delegates with brilliant turbans lent pictures-queeness to the scene.

M. Poincare.

Received the same ceremonial as Mr. Wilson. The delegates chatted in groups in Salle del horloge. Mr. Wilson conversing at length with M. Clemenceau. The allied journalists who were admitted to the conference were seated in the gallery communicating with Salle del horloge.

President's Opening Address.

M. Poincare entered at 3 P.M. and walked quickly to the presidential chair and in clear tones delivered the opening address, all standing meanwhile. Mr. Lloyd George entered while the speech was proceeding. Mr. Wilson half turned to Mr. Poincare and gave occasional nods of approval. After Mr. Poincare had concluded, the interpreter Lieutenant Mantoux read the presidential speech in English. Seventy-two delegates were now seated round horseshoe table. Mr. Poincare was at head with Mr. Wilson and American delegates on his right and Mr. Lloyd George with the British delegates on his left. The Secretaries sat behind M. Poincare while at the other end of the room shorthand writers were accommodated. Assistant Secretaries sat at the table at sides of the room.

The apartment is a gorgeous one overlooking Quai and River. It is lofty with walls literally hidden under gilt and Rocco ornamentation and hung with scarlet curtains. Several huge crystal chandeliers depend from the ceiling of the room which takes its name from the magnificent clock behind President's chair and really forms half of vast square apartment divided by a row of immense pillars from the other half which was thronged with journalists.

Representation of India.

Mr. Montagu's Decision.

Regarding representation of India at the Conference Mr. Montagu decided, with the approval of the Premier and in view of the historic importance of the opening meeting to depute Maharaja Bikaner and Sir S. P. Sinha as representatives of India on this occasion.

Sympathy to their Majesties.

LONDON, January 19.

Great sympathy is felt everywhere with their Majesties owing to the death of Prince John last night at Sandringham. He had been very ill for some time.

M. Clemenceau's Address.

LONDON, January 18.

PARIS:—After nomination of M. Clemenceau as President the Peace Conference adopted a proposal allotting

One Vice-President

to each of five great powers after which, M. Clemenceau said that the testimonies of friendship from Messrs. Wilson and Lloyd George had touched him deeply. Their ambition was a great one.

Avoid World Catastrophe.

They wished to avoid a repetition of world catastrophe. All must remain united if the league of nations was to be practicable.

Responsibility of Ex-Kaiser.

As regards the orders of the day, M. Clemenceau said he had consulted two eminent jurists on penal responsibility of Ex-Kaiser and their reporters would be submitted to all the delegates. As regards the responsibility for

Enemy's Crimes

in the war time and legislation for international labour all powers were invited to submit memoranda upon the subjects.

League of Nation.

The question of the League of Nations would be the Agenda for the next sitting. Everything must be subordinated to the necessity for closer and closer union of peoples who had participated in war. The League of Nations has its being in you. It is for you to make it live and for that there is no sacrifice to which we are not ready to consent. I do not doubt that you are all of this disposition and we shall arrive at this result, but only if we exercise impartial pressure on ourselves to reconcile what may appear as opposing interests in the higher view of a greater, happier and better humanity.

World Peace.

The aim of the conference is peace of the world. Let us do our work speedily and well-dealing with responsibility of the authors of the war. M. Clemenceau emphasized that he would insist upon the punishment of the authors of the abominable crimes during the war.

LONDON, January 18.

A communique from Paris says:—In his speech of welcome to the delegates, M. Poincare said he saw, in their decision to hold conference there, homage of all nations represented towards the country which more than any other had endured the sufferings of the war. After recounting the outrages which had led up to the war, he retraced the successive entry of the Allies into the struggle paying special tribute to Britain and the Dominions. Faithfully supported by her Dominions and Colonies, Great Britain decided that she could not remain aloof from the struggle in which fate of every country was involved and she and her Dominions and colonies made prodigious efforts to prevent the war ending in triumph of the spirit of conquest and destruction of right. Intervention of America was something greater than a great political and military event. It was the supreme judgment passed at the bar of history by lofty conscience of a free people and their chief magistrate M. Poincare concluded. An immortal glory will attach to the names of nations and men who cooperated in this grand work in faith and brotherhood and who have taken pains to eliminate from the future peace causes of disturbances and instability. Forty-eight years ago to-day German Empire was proclaimed in Chateau at Versailles. It was consummated by the theft of two French provinces and was thus vitiated from its origin and by the fault of its founders born in injustice it has ended in opprobrium. You are assembled to repair the evil done and to prevent a recurrence, you hold in your hands the world's future.

Referring to the regulations of the conference, the communique states that the belligerent powers with the general interests, namely United States British Empire, France, Italy and Japan shall participate in all the sittings and commissions. The belligerent powers with particular interests, namely Belgium, Brazil, British Dominions and India, China, Cuba, Greece, Guatemala, Haiti, Hedjaz, Honduras, Liberia, Nicaragua, Panama, Poland, Portugal, Rumania, Serbia, Siam, Czechoslovak republic and powers in the state of Diplomatic rupture with the enemy, namely Bolivia, Ecuador, Peru and Uruguay shall participate in the sittings at which questions concerning them are discussed. Neutral powers and states in the process of formation may be heard when summoned by the powers with general interests at the sittings devoted especially to the examination of questions directly concerning them.

After M. Poincare's speech, Mr. Wilson moved that M. Clemenceau be the permanent president. He said this meeting must be regarded as supreme crowning of the diplomatic history. Never before had so many nations been represented with view to settling problems of the world in so many degrees. They all admitted M. Clemenceau's common sense and had acquired a real affection for him. "We all desire the same thing," M. Clemenceau here nodded approval. Mr. Lloyd George supported the proposal, referring to M. Clemenceau as the greatest young man of France. He and Clemenceau had often disagreed, arguing with each other vigorously like any two Celts. Referring to the greatness of the hour Mr. Lloyd George said:—The world was thirsting for peace. M. Clemenceau would not permit time to be wasted for he knew it was not greatest eloquence. That got things done. Mr. Wilson and Lloyd George both spoke in English. Signor Sonnino speaking in French also paid tribute to Mr. Clemenceau who was unanimously elected. The conference adjourned at 4-35 P.M.

గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల తాలూకా చీరాలయూనియన్ ట్రైవర్స్ ఒంగోలు తాలూకా బోర్డు మెంబరులైన రావుల నువ్వా రావులపంతులు గారిని 8-వ తేదీ జరిగిన ఒంగోలు తాలూకా బోర్డు మాటింగులో గుంటూరు జిల్లా బోర్డు మెంబర్స్ ఎన్నుకొనిరి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

రయలలో కొంతసేపే 15-వ తేదీ నాటియందయూ గోలాండు మెయిలు వేరకుపూరుకు చేరువప్పటి కొక జాగ్రత్తను కీర్తిముగ నొక "నాడుస్తూ" సంచిని వట్టుకొని రయలబడిగి పరుగెత్తిపాగెను. ఆసంచి హక్కుదారుడు కేకలు వేసి వాని వెంటదొంగెడె. అయినను వాడె తప్పించుకొని పోయెను. రెండు గంటలయినవెనుక స్టీల్ బార్డ్ వాడు పట్టువడి యెను. సంచియూను దొంగయూను గుర్తింపబడిరి. దొంగ పేరు ఛార్లీ మోసీ సని తెలియుచున్నది.

అమెరికాదేశపు గ్రామస్థలను కళికిరి ద్వీ. నారాయణరావు శ్రీ గారు గోదావరి జిల్లా చిత్రాధిపతి ఇట్లు మమ్మ పోకటింపునని కోరుచున్నాడు: ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు అమెరికాదేశపు గ్రామస్థులు సంతోషించు నిమిత్తమై శ్రీమదిగ్రామస్థులు నై జాను పొంతంబున సంచారము చేయుటకును, పరిశ్రమకడ వేంకటరమణయ్యగారు, ఎ. సర్వస్వామిగారు గోదావరి మొదలగు పొంతములందును పనిచేయుటకును సంగీకరించిరి గావున వారు వచ్చుచుంటే వారికి ప్రస్తుత సహాయము చేయగోరుచున్నాము.

హండ్లీపేజీ విమానము జనవరి 15 వ తేదీన రాత్రి 7-35 గంటలకు కరాచీ చేరును. జార్జి చక్రవర్తి గారి "దిప్లోమాట్" రెండు గంటలపుడు ఓర్కారానుండి బయలుదేరి బ్రిగేడియరు జనరలు మెక్లీవూసుగారిని వారి స్నేహితుల నిరువురకు కరాచీ తీసికొనివచ్చెను. వారల్లు బయలుదేరి వెదలిన వెనుక కెప్టెను హాల్ గారును, చరియూక రెస్టి వెంటును, ఇంకోక సార్జెంటును దానిమీద పెసర సాహసింబిరి. వా లు గు నురలలో రెండుమరిల పనిచేయునట్లు పోయితిండి సాయం కాలము 5-5 గంటలకు వారు నురల బయలుదేరిరి. వారు మండ్లిటిలో కరాచీ చేరిరి. కాని విమానము క్రిందికి దిగి గుడారములోనికి బోతేక పోయెను. అందరి ముగ్గురుకు చాల అలసియుండిరి. వారిల్లు వచ్చుచున్న సంగతి వెస్ట్ లెండన్ కుండుటలన కొలదిచుండి మాత్రమే వారిని జూడగలిగిరి.

6-వ తేదీ భానువాసరంబున నెల్లూరిమండలంబునకు చేరిన ఉదయగిరిపురంబున నూతనంబుగ నిర్మించబడిన శ్రీ రామ పుస్తకభాండాగారముయొక్క సంవత్సరికోర్కూ హిందూబాలరపాఠశాలయందు మహావైభవంబుతోడ జరుపఁబడెను. తాలూకా తహశీలుదారు నరేంద్రశాస్త్రి గారు ఆగ్రాస నాధిపత్యము వహించిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారి పరిపాలన న్యాస మయినపిదప గరిమెల్ల కృష్ణయ్యగారు పుస్తకభాండాగారముయొక్క సాంకేతిక రిపోర్టుకు చదివిరి. ఆంతరము పరమాత్ముని వేంకటప్పయ్య బి. ఏ. గారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధినిగూర్చియు తద్భాషాభివృద్ధికై గారణంబుల కవిశ్రేష్ఠులనుగూర్చియు, నొక యువ న్యాయము చదివిరి. వారు ముఖ్యముగ బమ్మెరపాతనాధ్యుని జీవితమునుగూర్చియు, నాయనచే రచించబడిన యాంధ్ర భాగవతమునుగూర్చియు మాచ్చుటించిరి. వినవలసిన నాధిపతిగారు స్వతఃభాషాభివృద్ధిని గూర్చి కొంతకాలము మాచ్చుటించి పుస్తకభాండాగారకార్యనిర్వాహకులను వా రొప్పినకార్యములను మిక్కిలి నుగ్గడించిరి. వధువుల కండిటికి చురబాటిభేదములు లేక ఉపాహారము లొసంగబడెను.

గోదావరి జిల్లా రాజవోలునుండి మా స్వకీయినితేభుకు డిల్లు ప్రాయుచున్నాడు:— గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకా లన్నిటికంటె మాతాలూకా కేయెమ్మనరు కాణములు వెల్లు కొనుటకు కల్కత్తరుగా రుత్తరవిచ్చినను కిరసనాయులు లేక ప్రజలు పడుచున్న యిబ్బందులు వర్ణింపనలసికాదు. ఏకోజున కాగాజు కొనకులిన వీధలబాధ యుమితము. వారమునకు రెండుమూడుగోజులు నుకాణములలో సరకు నిలువయుండుట లేదు. అమ్మవారిమోసము లధికమగుచున్నది. కొలపాత్ర ములలో మోసము చాల దుకాణములలో నెట్లగునన్నట్లు వినుచున్నాము. దీనిని గురించి పరిభ్రమించువారు తగిన శ్రద్ధ తీసికొనవలసియున్నది. మా తాలూకాలోని గాగ్గిమార్కొగ్గులు, పరిభ్రమించువారు పోయించిన గాగ్గిమార్కొగ్గుల వంక పారంపర్యపు సవరణబిల్లు నాడేమించుటకు ఇంతవరకు ప్రయత్నింపకపోవు టెంకయు కోరవలయును. తాలూకా సంఘము వారవసరుయిన నట్టిసభ నొకదానిని నిర్దేశము చేయవలయుంది. తక్కువము మూలమునైన గ్రామోద్యోగిగ్గులు డను ప్రతికూలాభిప్రాయమును వెల్లడించి తమకు రానున్న చిత్తుకు తప్పించుకొన పోయితింతురు గాక.

చెన్నపురి న్యాయశాస్త్రకళాశాల

విద్యార్థుల కుద్బోధన.

సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు, అలహాబాదు నందలి న్యాయశాస్త్ర కళాశాలాధ్యక్షులును ప్రకృతము ప్రాచ్యైజు కమిటీవారితో గూడ చెన్నపురికి విచ్చేసియున్నట్టియు నగు ఆనర్థిల్ డాక్టర్ జేజి బహదూర్ సుప్రగారును, బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వైసు భాస్కరభూ, ప్రకృతము ప్రాచ్యైజు కమిటీవారితో గూడ చెన్నపురికి విచ్చేసియున్నట్టియు నగు డి. చిత్తూర్ లాల్ నెహెర్ వాడ్ గారును, కొంత మంది విద్యార్థుల బలవంత బెట్టుగా వారి యాహ్వానము నంగీరించి విచ్చేరిన యువయులు 8-10 గంటలకు న్యాయశాస్త్ర కళాశాలకు వచ్చిరి. ఆ కళాశాల ప్రిన్సిపాలును ఆర్థర్ డేవిసుగారు వారు వచ్చిన వెంటనే ఆహ్వాన మొసగి వారికి తమ కళాశాల భవనమునకి చూపించిరి. వారు ఆ భవనము యొక్క సౌందర్యమును వైకల్యమును చూచి మిక్కిలి కొని యాడిరి. డాక్టరు సుప్రగారు అలహాబాదును తమ కళాశాల విద్యార్థులతో భోజన వసతిగృహము (హాల్) కూడ నున్నదని ప్రెస్సిపాలుగారితో చెప్పగా వారు తమ విద్యార్థుల కటువంటి వసతిగృహ మొక టీ పట్టుకొనునందు లేనందులకు మిక్కిలి చింతిరి. పిమ్మట ఆ కళాశాల భవనముయొక్క ఒక కడయందు ప్రెస్సిపాలుగారి యధ్యక్షతక్రింద వారియపురుషుల తత్కళాశాల విద్యార్థులకు వారు తమ జీవితమునందు నేర్పు కొని నిర్వహించవలసిన విద్యుత్ కర్మములను గూర్చి యుచ్చరించిరి. వీరి యుపన్యాసముల వినుటకై తత్కళాశాల విద్యార్థులును, తదితరులును వెళ్ళుచుండి విచ్చేసిరి.

ప్రిన్సిపాలుగారు ప్ర ప్రథమమున ఉపన్యాసములను కర్ణుల కరిగించుచు యుచ్చరించిరి. వారిట్లు నడిచిరి:—

మీరు నేటికిను ఏ విషయమునుగూర్చి ఉపన్యాసించుటల చిహ్నము లేకపోయెను. అయినను వారు న్యాయవాదులకు వసనస్థితియున్నాడు; గావున వారికి సంబంధించిన విషయమును గూర్చి యే ఉపన్యాసించెదరని తలచెదను. న్యాయవాది అన్ని జీవములకును యీ జీవమునందగు ప్రవాహమును గాను, అంగుళాయును రాజకీయ విషయములందు జోక్యము కలుగ జేసికొని పనిజేయు న్యాయవాదులును, అంగుళాయు, ఇచ్చట డాక్టరు నాయకుగారు ప్రావీణ్యమును చూచినటులుగా నే అయియున్నాడు ఆహ్వానమును చూచెదను. న్యాయవాది తప్పక రాజకీయ వ్యవహారములలో పనిజేయును. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, ఆమెరికా మొదలైన దేశములందుగూడ న్యాయవాదులే రాజకీయములలోగూడ పనిజేయుచున్నార. న్యాయశాస్త్రమునకును రాజకీయవ్యవహారమునకును గల అన్యోన్య సంబంధము మొదల, రాజకీయ విషయములలో పనిజేయువానికి తప్పక న్యాయశాస్త్ర విద్య వచ్చియుండవలయును. లేనిచో ఆతడ విద్యను సంపాదించుటకు యత్నింపవలెను. పిమ్మట

డాక్టరు సుప్ర

గారుపర్యవేక్షించుచు తమకు గావించబడిన గౌరవమునకు తత్కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగారికి విద్యార్థులకును వందనము లొసంగిరి. మీ చెన్నపట్టణము భూతకాలమునందు, సుప్రసిద్ధులయి వన్నెకెక్కిన భారతీయుంగ్ల న్యాయవాదులను వెళ్ళుచుండి నడచుచుండే సేను. వారి జీవితచరిత్రము మిక్కిలి అద్భుతమైనది. వారి సంకల్పివారే మీరును అగుట వలన వారి ఆశయములే మీ రక్షమనందు కూడ ప్రసహించుచున్నందుల కెంతమాత్రమును సందియము లేదు. కీర్తిశేషులైన సుప్రసిద్ధులకు భావ్యం అయ్యుం గారిని గురించి గాని, లేక డాక్టరు సుప్రసిద్ధులయ్యుం గారిని గురించిగాని లేక కృష్ణస్వామయ్యకు సుందరయ్యకు గార్లను గురించిగాని వారి నామములు అచర్చించినంత మాత్రముననే ఏ భారతీయుడు గర్వింపకుండ నుండును. వారు తమ భాగ్యాలిని యీ రాజధాని యందు మాత్రమే గాక హిందూజాతీ మంతలకు వ్యాపింపజేసిరి. ఉత్తర దేశమున మీ పేర్లు విని మేముకూడ ఎత్తున గర్వింపుచున్నాము. అటులే అంగ్ల బాధ్యులలోకూడ మిక్కిలి ప్రసిద్ధి లెందినవారు గలరు. బ్రూసు న్యాయవాదులు, వారి సుపుత్రులగు ఎరల్ న్యాయవాది పేర్లు విని గర్వింపని వారెవరును. కాబట్టి మీరు మీ జీవితమునందు ఏర్పరచుకొనవలసిన ఆశయములకై యితర రాజధానులలో వెదక నన సరములేదు. కాని భారతదేశము మహాత్మ్యమైన న్యాయవాదులను, న్యాయమూర్తులను ఉద్బవించజేసిన ధర్మశాస్త్ర సందితులను మాత్రమింకను ఉద్బవించ జేయవలసియున్నది. ఈ ధర్మ శాస్త్రమును నేర్చుకొనుటకై విద్యార్థులు జూరిసు ప్రొడెంసు మొదలైన గ్రంథములను బాగుగ పఠింపవలసియుండును. దీనికి విశ్వవిద్యాలయమువారుకూడ తగు ప్రోత్సాహ మొసగెదరు గాక యని గొడుచున్నాను.

ఇంక విద్యార్థుల విషయమునుగూర్చి యింక చెప్పవలసి యున్నది. న్యాయవాది వృత్తియందు విద్యార్థులు మొట్టమొదటనే బాగుగ విజయముగాంచుట యంత దుర్లభము మరయొకటిలేదు. అందువలన వారు ఓక విధముగ గాక సర్వ విధముల పాటుపడుటకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. మొట్టమొదట 5, 6, 7 సంవత్సరములవరకు అవృత్తియందు విద్యార్థి విజయము గాంచగూడదని నాయభిప్రాయము. 5, 6, 7 సంవత్సరములవరకు మొట్టమొదట న్యాయవాది న్యాయశాస్త్ర గ్రంథములను బాగుగ చదివి, వాటి సారమును గ్రహించి అనుభవమును సంపాదించవలెను. మీరు న్యాయవాదివృత్తియందు జేరిన వెంటనే మీయొక్క న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన జ్ఞానమును అభివృద్ధి జేసింపవలసి యుండును. దీనితో బాటు యితర శాస్త్రసంబంధమైన విద్యనుగూడ సంపాదించుచు ఏదో ఒక శాస్త్రమునందు ప్రత్యేకమైన పాండిత్యమునుగూడ సంపాదించుటకు యత్నింపవలెను. న్యాయవాదికంటె ఇంక ఎవరును సర్వశాస్త్రోపవిషయజ్ఞులను కలిగియుండుట కవకాశము లేదని నేను గ్రంథములందు చదివియుంటిని. కాబట్టి మీరందరూ అవిషయమును మోడ్చి గారిని అదర్శప్రాయముగ వెట్టుకొనవలయు నని కోరుచున్నాను. వారు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు. వారికి ఒక్క న్యాయ శాస్త్రమునంత గాక దానితో బాటు వాఙ్మయ వేదాంత శాస్త్రములందు గూడ అపారమైన పాండిత్యము గలరు. వారిపాండిత్యమునకు వారే కళాశాలయందైనను ప్రధాన పండితులుగా పనిజేయవచ్చును. ఇంకను అటువంటి మహాభావులు విద్యార్థులకును న్యాయవాదులలో వెళ్ళుచుండి కలరు. కాబట్టి న్యాయవాది తనవృత్తియందు బాగుగ విజయము పొందవలయు ననిన సకలశాస్త్రోప పండితుడై యుండువలెను.

పిమ్మట న్యాయవాది ముఖ్యముగా ఆభ్యాసముజేయువలసిన గుణములలో ఓపిక అగ్రగణ్యమైనది. న్యాయవాది కుండవలసినంత ఓపిక ఎవరికిని అవసరము లేదు. మీరు 5, 6, 7 సంవత్సరముల వరకు మీ వృత్తియందు విజయమున కయి వేది యుండ వలసినచో మీరు కావలసిన ఓపిక గొప్పగొప్ప న్యాయవాదులు కూడ కొంతమంది తమవృత్తియందు కృతార్థులైయుంటున్న కొన్ని సంవత్సరములవరకు ఓపికతోవేది యుండవలసివచ్చినది. ప్రస్తుతము జీవించియున్న గొప్ప న్యాయవాదులలో నొకరు ఒకానొకప్పుడు తానేమియు కృతార్థులై జేయలేని ఆతడూడ వదలకొనిరి ఆమహాశీయులకు నీ శత్యస్మృతి సన్ననివాగు. అటులే సర్ రసవిహార ఘోష గారుకూడ కొన్ని సంవత్సరములవరకు ఆతడయ్యకొని రనుటలో ఏమియు రహస్యములేదు. కాబట్టి యీవృత్తియందు కృతార్థులై జేయవలయు న్యాయవాది కొంత ఓపికను కలిగియుండుట త్యంతావశ్యకము. న్యాయవాది తానుకృతార్థుడు కాలేదని నిరాశ జేసికొని యూరకుండిన లాభములేదు. ఆతడు ప్రతిదినమును క్రమముగ కొద్దుకు వెదలి అచ్చటకుకంటె గొప్పవారైన న్యాయవాదులు వాదించుచుండుగ వినుచుండవలెను. వారు తమకేసుల నేవిధముగ న్యాయమూర్తులయొద్ద విప్పిజేప్పవలెను, ఏ గ్రంథములనుండి ఏవిధముగ వారు చదివి వాదించునది మొదలైన విషయముల నన్నిటిని బాగుగ గ్రహించుకొని తాను స్వయముగ ముఖ్యమయిన విషయములనుగూర్చి తమ స్వంతపుస్తకములలో (నోట్సు) వ్రాసికొనవలెను. ఈ విధముగ 5, 6 సంవత్సరముల అనుభవమును సంపాదించిన పిదపాతడు తప్పక రాజింపగలడు. తరువాత న్యాయవాది తన వృత్తియందు న్యాయమును నిష్కాపట్యస్వభావమును కూడ ఆభ్యాసము జేయవలెను. స్వాతంత్ర్యమునుగురించి అలోచించినను న్యాయవాదివృత్తికంటె ఎత్తును సర్వస్వాతంత్ర్యమై కలిగిన వృత్తి మరయొకటిలేదు. కాబట్టి యీ విషయముల నన్నిటిని బట్టి న్యాయవాదియొక్క భావ్యభివృద్ధి మార్గమునం దెట్టి అధ్యంతరమును కనబడుటలేదు. ఆతడునిరాశ చెందవలసిన అగత్యము కూడ లేదు.

ప్రిన్సిపాలు డేవిసుగారు నూచించినటుల న్యాయవాదులకును రాజకీయవిషయములకును ఎత్తున సంబంధము గలదు. న్యాయవాదులు జాతీయజీవనమునకు ముందు బుడిగంటివారు. మనము నేటిదినము భారతదేశముం దెల్లదలకు గాంచుచున్న జాతీయవికాసమునకును జాతీయవిజ్ఞానమునకును పునాది 84 సంవత్సరముల క్రితము సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు డెల్లియూ. సి. బ్రాన్లీ గారిచేతను, ఫిరోజిషా మెహతా గారిచేతను, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్య గారిచేతను వేయబడిన. రాజకీయ విషయములందు అందరూ పాల్గొనుచున్నార న్యాయవాదులు గూడ తమకు తోచినపాటును

తాము కూడ గైకొనుచునే యున్నాము. అంగ్ల ఇండియను పత్రికలు కొన్ని వీరిరాజ్యమునకు "నక్షత్రరాజ్" అని పేరు పెట్టి నవి. ఆపేరు స్థిరము కాగలదు. భూతకాలమునందు న్యాయవాదులు రాజకీయవిషయములందు పాల్గొనియున్నార, నేను పాల్గొనుచున్నాను, ఇంకయును పాల్గొనగలరు.

న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన కేసుల నెట్లు వాదించుచున్నారో అటులే రాజకీయపు కేసులను గూడ న్యాయవాది వాదింపగలడని ప్రతిబలప్రాయమునున్నాను. కానీ న్యాయవాది యొక్క బాధ్యత మహాత్మ్యమైనది. ఆతని బాధ్యత అభిప్రాయ మేర్పడుకొనుటలో ఎత్తువైదది. ఆతడుకేసు నంతకు చదివి, విచారింపి తనమేధాశక్తి సంపన్నతచే సరియైన అభిప్రాయమును ఏర్పరచుకొనవలెను. అభిప్రాయ మేర్పరచుకొనిన పిదప చానిని నిర్ణయముగా బహిరంగపరచవలెను. కాబట్టి మీరు మీమాతృదేశము యెడల నిర్వహించవలసిన విద్యుత్ కర్మము అత్యధికమైనది. చెప్పట చుట్టక న గాని చేయుట దుర్లభము మీరు చానిని బాగుగ గుర్తించి సరియైన అభిప్రాయముల నేర్పరచుకొనవలెను. వాటిని బహిరంగపరచుటకు పూర్వము మీలో మీరు బాగుగ నాలోచించుకొనవలెను. అంతయు కాని తొందరపడి కార్యము విఫలము జేసికొనగూడదు. మీరు మీయొక్క కాలమును వృథాపుచ్చక కృషిమోహముగ చూచికి తీసికొని రావలెను. విద్యాభవము అభివృద్ధి జేయుకొలదిని మీరు కూడ అదినకాలములో నొక వసతిగృహము నిర్మాణము కాగలదని నమ్ముచున్నాను. పిమ్మట

సెటిల్ వారు గారు

ఉపన్యాసించుచు తాముకూడ ఒకానొకప్పుడు విద్యార్థిగ నుండెననియు, అదినముల నిప్పటివరకు మజులేదనియు నుడివెను. ఈ దేశమునందు విద్యార్థులు లోనుకొనవలసినవృత్తి కచ్చముల ఆ నేకములు గలవు. నేను ఎల్లప్పుడును వారి ఆశయములను వెరవేర్చుటకై ప్రయత్నించుచునే యున్నాను. నాకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయముతో 28 సంవత్సరములకుండియు సంబంధముగలదు. నేనున్నాతకులచే నెన్నుకొనబడిన నేనేటు సభ్యుడను. తమవారే నిండితేటు సభ్యుడనుకూడ నైతిని. నేను నాశక్తివంచనలేక ఎల్లప్పుడు వారిపురోభివృద్ధికై పాటుపడుచునే యున్నాను. నేటిదిన ముదయమున నాప్రియమిత్రులగు సమ్రాగా రొసంగిన ఉపన్యాసము భావగర్భితమైనది. వారికళాశాల అలహాబాదులో కళాశాలభవనము కనతిగృహము ఉండ మీ కిచ్చట చక్కని మందిరముండగ మాకు బొంబాయిలో మాన్యాయశాస్త్ర విద్యార్థులకు కళాశాల భవనముగాని కనతిగృహముగాని లేనందులకు నేను మిక్కిలి కరుచుచున్నాను. వారిపాఠములలో కొంత కాలము విశ్వవిద్యాలయమువారి మందిరమునందును, మరికొంత కాలము ఎలిఫెంట్ నుకొక కళాశాలభవనమునందును జనపబడుచుండును.

సమ్రాగారి ఉపన్యాసము భావగర్భితమైనది. వారి ఉపన్యాసమందలి ముఖ్యంశములను మీరు బాగుగ మనమున్నాలో వాటింపజేసికొని వారిచ్చిన సలహా ప్రకారము కర్తవ్యములను యత్నించినచో అభివృద్ధి జెందగల రని నానమ్మకము. మీరు న్యాయశాస్త్ర విద్యార్థులు గావున ఆశాస్త్రమునందు అపారమైనవిజ్ఞానమును సంపాదించుటకు యత్నింపవలయును. పిమ్మట మీ రేవిషయమును గూర్చి యొక సాగంశమును తేల్చుటలో మీయొక్క తెలివితేటలను పాండిత్యమునంతకు ఉపయోగపరచి సరియైన సాగంశమును తేల్చవలెను. మీ రిప్పుడు విద్యసంపాదించుట మీ ఉదరపోషకార్థమే యైనను అంతకంటె మీరు మీదేశమునెడల నిర్వహించవలసిన విద్యుత్ కర్మ మొకటి గలదు. ఆధర్మమును మీరు గుర్తించవలయును. మీరు నేటిదినము విద్యార్థులే అయినను రేపటిదినము దేశ నాయకులు గానున్నారు. కావున మీరు ఓపిక, ఆత్మశిక్షణ, మొదలైన సద్గుణములను కొన్నింటి నలకుడ జేసికొనవలయును. మీ మాతృదేశముయొక్క భావ్యభివృద్ధి యంతయు మీమీద నాధారపడియున్నది. రాజకీయసంస్కరణములుగూడ ప్రతేక పెట్టబడబోవు మీ దేశచరిత్రయందలి యీమహాసందిగ్ధముల యమున మీరు వెతుకంజువేసిన లాభములేదు. మీయొక్క స్వాధ్యాయము, వలననే మీ దేశమును మీరు దుర్భరింపవలయును. మీరు మీమాతృదేశమునకు పాటుపడుటలో మీ మాతృదేశము యెడలగూడ మీరు నిర్వహించవలసిన విద్యుత్ కర్మమును మరకకుండురు గాక యని నమ్ముచున్నాను.

పిమ్మట ప్రిన్సిపాలుగారు ఉపన్యాసముల నియంత్రణను పుష్కలములాంకృతుల జేసిరి. అంతరము అధ్యయనమునకు ఉపన్యాసములకును వందనములతో సభ ముగిసెను.

ప్రజాభిప్రాయములు

I కడలిగ్రామపురి పరివర్తన

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక చరిత్ర:

అయ్యో, కడలి గ్రామము గోదావరి జిల్లా రాజవోలు తాలూకాలో నన్ని గ్రామములలో కంటే పెద్దది. ఈ గ్రామములోని ప్రజలకు కష్టతరమైనది మన పంచినీళ్ల చెరువు కష్టమే నూతులులేవు. ముచ్చెరువు కష్టమాయ మున్నగు సుగంధి నిండియుండ గడచిన సంవత్సరము గ్రామములు ఈ 300 ల వరకు నివృత్తరవి కొద్దిగ బాగుచేయించిరి. గత నెలలో రాజమండ్రి తాలూకాలోని పరివర్తన ముగియించిన దని మనచేసికొనవచ్చును వారల్లు చేయించినది పెరి విచ్చిరి. మహాచిక్షణ మా గ్రామములో పరివర్తన రెండు మాసములు కావచ్చును. పరివర్తన రిపోర్టులు రాజవోలు తాలూకా ఆఫీసులు నలు అసిస్టెంట్ల సర్దుమార్చి తాలూకా ఆఫీసుకును పంపిమన్నది గాని రాజవోలు ఆఫీసులో నలు అసిస్టెంట్ల సర్దుమార్చుగాని కారితీ ఆఫీసులు ఇంక పెక్కు దూరము గాని మా గ్రామమున కింతవరకును దూరమే లేదు. మహాచిక్షణ పడిన మనమృత్యుతాపము గుడ్డలు నుండి నీళ్ల చెరువులలో నుతుకుటచేత గ్రామమునకు వ్యాధి వ్యాపించునని తోచుచున్నది. పంచినీళ్ల చెరువులలో బట్టలు నుతుకుటచేత పశువులు నెగిరిపోయి ఆఫీసులకు రావునట్లయితే అది గోరచున్నాను. మహాచిక్షణ త్వరలో ఈ గ్రామములో తగ్గలాగు ఆఫీసులు కానివారిని పిలిపించి నివాసము చేయించ గోరుచున్నాను.

కడలి

గ్రామ సమితి.

II ఆంధ్రవిద్యార్థిసభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక చరిత్ర:

అయ్యో, సింహపురి విద్యార్థుల సంఘానికి కొందఱు పత్రికలందు వైవిధ్యమై వ్యాసముల వ్రాయుచున్నారు. గత నానానించిన విద్యార్థులు ప్రకృతము కళాశాలలందున్నారు. పరిక్షలు సమీపించుటచే వారి పుష్కల కార్యములకు దొరకొనకలగు. ప్రవేశపరీక్షాతరగతి విద్యార్థుల స్థితియు యిట్టి యున్నది. మార్చిమాసంతమునకు పరిక్షలు ముగియును. ఏప్రిలు మాసప్రారంభము నుండియు సభాప్రవృత్తులు గొనసాగించుచో ఆమాసంతముననే లేక మే ప్రారంభముననే సభాసమయ్యును. గత జనవరి నెలవులందే ఆహ్వాన సంఘాధికముల నెరవేర్చి యుండవలసినది. కాని మావిద్యార్థులే లాకో యిట్లు చేయలేదు. ఇప్పటికైనను మించినదిలేదు. సింహపురియు లగు కళాశాల విద్యార్థులు దళ యభిప్రాయముల పత్రికలందు తక్షణమే ప్రకటింప వ్రాస్తున్నాము.

ఈ సభావిషయము స్వార్థస్వరూపిత మైనదని చెప్పక తప్పదు. ప్రపంచమంతటా మార్క్స్ భావనకులమై ప్రచారమైన పర్యాప్తమై మనదేశమునందే భిన్నమై వెలయుచున్నది. భరితమైనదనియు ఈ మహావిద్యుతులు పొడవైనది. సకలనామకము సకలసంఘములను సకలవర్ణములను అభివృద్ధి కనువకు మార్గముల నన్వేషించుచున్నది. ఇట్టియొక భావిభారతవర్ష ప్రారంభమైనది లగు విద్యార్థులు ముందుగా గాకాలరు. ఆంధ్రులు సహజముగ సుత్సాహధీతులు అందు విద్యార్థుల విషయము చెప్పవలసినది. ఇటు లుండియు నీ విషయమున మాంద్యము వీరకుండుట విచారకరము. ఇటు లకు నాయకుల మూర్ఖత్వమును పిశాచక కారణ మని చెప్పవలయును. సమర్థులగు నాయకులు లేని విద్యార్థిసంఘము బోయదులేని గొట్టెయంద గోలులు లేని కొలిగుంపు. కాన వారు ఈ విషయమై ఎత్తుడుగ పాల్గొని విద్యార్థుల దేశాభిమానభావననుగ్రుల జేయ వ్రాస్తున్నాము.

రాగలమహాసభకు జేతనత్వము కొరతలే నానునంతరావు గారి నిర్ణయముగ నెన్నుకొనన నెత్తుడు సమంజసముగ నుండును. గాడిచెల్ల నానిసర్వోత్తమరావుగారును చార్లర్ అవధానిగారును ముట్నూరి కృష్ణరావుగారును పట్నాభి సీతారామయ్యగారును తత్సందర్భమున నుపన్యాసము లాసంగుట యవసరము.

వత్సవప్రతిష్ఠా విషయమై ఎత్తుడు ప్రోత్సాహ మనసరము.

జిల్లూరు

సింహపురి విద్యార్థి.

III జమిందారీరైతుల ఇబ్బందులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక చరిత్ర:

అయ్యో, 1828 వ సంవత్సర కృష్ణాజిల్లా గన్నవరము తాలూకాలోని 95 గ్రామములలో నుమారు 25 గ్రామములు మొట్టగ్రామములై గత మూడువత్సరముల నుండియు పరివృత్తి పై నెరుగు పంచక రైతులు యుండునట్లె. ఈ సాధన వర్తమంతకే మెరుగు పంచలేదు. ఆంధ్రుల రైతులు భృత్తిలేక అల్లాగుచున్నారట. కాకినాడలో ఘనమైన రాలగూని జమిందారీ భూమికిగ్రుచ్చు గాని చెల్లించుటకు శక్తిలేదు. కాని కొందరు జమిందారీ యువోగుల యొత్తినవల వారు తమభూములను పశువులను చరాస్థిని జప్తులకు మోసగుచున్నారు. ఈ సంతకర్త మీ గ్రామములందు రెండు అవాల పంటయినను పండలేదులే తెలియుచున్నది. కాని జమిందారులు గాని ప్రభుత్వమువారుగాని శిస్తులను నిలుపుదలచేయకపోవుట నివారకము. జిల్లా గ్రామములలో ఇరిగేషను పంచాయతీలకు పాపించుటవరకును మాత్రాలావైతుల సంఘము వారు కాలకులను కోరి. దానినిషయమై రైతు లాందోళను చేయవలయును. పంటలు పండక గ్రామములలోని రైతులు సభిలుచేసి ఒక సంవత్సరమువరకును శిస్తులను నిలుపుదల చేయదని తీర్మానించి జమిందారులకును ప్రభుత్వము వారికిని పంపించ వలయును. నా గురు మహాజనులను కూడ పంపించుట నెరుచును. జమిందారులకు కాసన సభలందు ప్రాతినిధ్య ముండవలయు జమిందారీరైతుల కేల ప్రాతినిధ్యమిచ్చువాడను? జమిందారీ రైతులు తాము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును పడవలకు తగిన యాందోళనము చేయుట కనగము. గతవర్ష మెంటు గ్రామరైతులకంటే జమిందారీ గ్రామములరైతు లిట్లె చ్యము మహాభయించుచున్నారు. సహకార పరపతివిషయమై జమిందారులేదు శ్రద్ధతోనీకొనుటలేదు. రైతులు దీనిని గురించినను సాందోళనము చేయవలయును. 1 జమిందారీ రైతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండు 2 పండక గ్రామములలో జమిందారులు, ప్రభుత్వమువారు రైతులనుండి శిస్తులు కనులు చేయవలె 1 సంవత్సరము వరకు నిలుపుదల చేయవలసినదని కోరుట 3 జమిందారీ గ్రామములలో పరపతిసంఘవ్యాపకమును గురించి జమిందారులు శ్రద్ధవహనవలసినది కోరుట 4 జిల్లా యువోగ్గియుల నుండి గమలించుట వీడివలయుట ఇరిగేషన్ పంచాయతీల స్థాపన చర్యలనందని ప్రభుత్వమును కోరుట, 5 జమిందారీ గ్రామములలోని రైతుల స్థితిగతులను గురించి విచారించుట ఒక ఆఫీసరేతర విచారిక సంఘము నియమించవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరుట మొదలగు తీర్మానములు మూలకముగ 25 తేదీని జిల్లాపాదలో కూడు కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘ మహాజన సభయందు చర్చించుచునది కోరుచున్నాను. ముస్తాబాదు.

శంకర వేంకటేశ్వరరావు.

గన్నవరతాలూకారైతుల సంఘము.

IV ప్రజలపాట్లు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక చరిత్ర:

అయ్యో, ఆహారకాగ్ధముల అన్యకములతో వర్తనము ప్రజలకుల ఎత్తుమార్గములను సులభమిచ్చుచుండి రి గతవర్ష మెంటువారు తలచి ఏకైకమువయోగాగ్ధము చేయించిన ఏర్పాటులు బ్రజమీ నెలమీ ప్రజలను సుఖపాటులను కలుగజేయలేకపోవుటయే గాక వెకటి కంటే గూడ ఎత్తుమార్గములకు కారణము లగుచున్నవి. భరన్త మహాత్మిక కృత్యమూలముల దాల్చుచును ఆహారపదార్థములు అభ్యంతర రహితముగ సర్వ జీవములకు పంపిండుటయే కొలదికాలములో జరుగ దని నిశ్చయించుకొని భవిష్యుదకు వర్తనమును భరించు సెంచి సరకులను నిలవజేయుచున్నాను. అందుకు దృష్టాంతము భరించు సెంకు ముండుటయే. ఒక జిల్లానుండి మరొక జిల్లాకు సరకులు పోగుడదని యొత్తవచ్చుటలను పంటలు లేని జిల్లాలోని సార్వభౌమ పరిపాలనలోగల ప్రజలలో చాలమంది చురుకుల మాడిపోవుట చురుకుల నిగ్రహన సర్వము సంపన్నుడగు జాస్తి సార్వభౌమమిచే పాలింపబడు జిల్లాలలోని ప్రజలకు సంభవించునది ఆకర్షణము. ఇట్లుండ జిల్లాసరిహద్దులదాటి సరకులు పోగుడదని అల్లాచీనినను వర్తకులు తమ చాతుర్యముచే కేలకొలిది బస్తాలకు మార్గాంతరములనుండి రహస్యముగ చాటింపుచు రహస్యపుణ్యములను మరింత పెంచించి ప్రజల మీదనే కట్టి వీడించుచున్నాని క్రిందిఆధికారులు ఈ మధ్య కాలములో కనిపెట్టి జిల్లాసరిహద్దులలోనే గాక జిల్లాలోని మధ్యమార్గములలోగూడ నుభ్యాసరసులగు సరకులను భారాళముగ పోనినకుండుటచే పంటలుగల జిల్లాగాని ప్రజలు గూడ ఆహారపదార్థములు దొరకక ఏకాదశ శివరాత్రిమొదలగు ప్రజలను నాచరించి మాడివలసినయ్యునట్లు దృష్టికలుగుచున్నది. ఈ దృష్టిని నివారించుటకు జిల్లాసరిహద్దులలో కలిగినను నిబంధనల ఏర్పరచి మిగిలిన మధ్యమార్గములలో ఒక

వోటునుండిమరొకవోటునకు సరకులను భారాళముగ పోనిచ్చుటకు అభ్యంతరములేకుండునట్లు చేయుటయే క్రింది ఆధికారుల కర్తవ్యముగాని ఒకలపైదగ్గరనుండియు పోవుచున్నది కొనవలసినదనియు అట్టిపాటులతోగూడ ఆహారమై తమ యొద్దకు వచ్చుచానై భార్యవానను చేయువపుడుగూడ యుండవలసి దిగుడుదల చావుమొగుట యును మరింత విచారకరమును అవగతమునకు నగునని చెప్పక తప్పదు. చాలమంది ప్రాంతీకోటికంతకును యభ్యాసరసులను సాహారపదార్థముల ప్రసారమునిషయమునను సార్వభౌమమిచే పాలించుటకు సర్వ జనులకును ఇబ్బందులు లేవండ ఆహారపదార్థములు భారాళముగ అందుచుండుటకునే తగిన ఏర్పాటులను గురించి క్రింది ఆధికారులతోనే గాక తెలివితేటలుగల ప్రజలతో గూడ చురుకుల సర్వజనులు నిరపాయముగ జీవించు పద్ధతులను సాధ్యమైవలెనట్లు అమలులో పెట్టినగాని జ్ఞానదేవత చేతమును విడువకలదు.

మహారాజు

మంగల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి.

V

కృష్ణాజిల్లా రైతుల సంఘ మహాజన సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఘిక చరిత్ర:

అయ్యో, కృష్ణానుండలరైతుల కిదివరకు సంభవమై యిప్పటికిని వీల్చి పిప్పితేయుచున్నట్టియు, నిపుడు సంభవమైనట్టియు, ముందు కలుగబోవునట్టియు నిద్రులకు అంతమాగానరాదు. ఇందులకు కారణము మన యమానుకత్వమే? ఏ. డి. వ్లాగులు, తీవ్రవదరభాష్టులు రద్దులు, శిక్షాపురములు, నిష్కారణికులను, మొరక మార్పులు, నీటితీయ పొచ్చించుట, యెరుమియోపుట, భార్యపు భగ తగ్గించుట, మొదలగు కష్టములును, నిలుకడ లేని సెట్టి మొదలు, సంస్కరణకార్యములగు జిల్లాలును, నిష్కారణములగు విచారణకమిటీలును, అతిభారముగు శిస్తులును, పంటల క్షీణతయును, మనసమహా ఆత్మీయతతోడై మనల సభకములములపాటు జేయుచున్నది. అవిద్యానాసనయు, అమానుకత్వమును, మన సంతకపరత్రమా సంవాదిక భవము 'చీరులు పెట్టిన పుట్టు, పాముల కిర్రవైనయట్లు' అను ఉదాహరణాల్లాగునకు తావుచున్నది. మన విశ్వోక్తము కనుబొమలమీది పెండ్లుకలిగియున్నది. సారేపురుగులె మనశుభివృద్ధికి మనమే యాటంకమగుచున్నాము. ఇట్లెలకాలము మనరైతులవీరము నంభకాగ్రహముజేసి బ్రతుకగలము? మనకష్టములు గట్టెక్రించు మార్గమెట్టిదను విషయము విత్కించునపుడు మనవలెనే గట్టముల మొదలుచున్న గుజరాత్ దక్కన్ రైతుల నిషయమున కీదిన రక్షకులను, కరుణాసాంధ్రులనుగల శ్రీమహాత్మా గాంధీయవారి చే నెలకొల్పబడిన వ్యాయపద మగు దక్కన్ రైతుల సంఘమునే మాత్రుకగా గొని మనకుండల రైతాంగ ప్రజలు 20-9-1918 తేదీని గుడివాడలో కృష్ణాజిల్లా రైతుల సంఘము స్థాపించి నేటిదనక నాలుగు మాసలయమాజనసభలు జరిపి యున్నారు. కాశీమహాసభ సంఘసభాజేమి సరుకట్టి నెరు విత్తలమును గుంటూరుజిల్లా రైతల్లి వాస్తవ్యులగు నుప్రసిద్ధ రైతులుగల పాతూరి అప్పయ్యచౌదరిగారి యాజమాన్యమున సొకగొప్పసమాజేమి జరుప నిశ్చయించిగాన తామెల్లగు దనుచేసి కియమొక్కము, తమనానిసంతతియొక్కము తమోదయమోగుచున్నారను సాసరయించు పాల్గొని విడివిడియు సంభవాగ్రహముగ జేయు గన్వరంపలను 'సాంఘిక సంస్థాని, స్వయంసాహాయ్యము' అను మహామంత్రక్షేతో బోధించి దేవునకు వెన్నెముకనుండి కృతసాయమునకు బలమునొసంగి యితరచేతరైతులనుండి స్వచ్ఛందజీవనసాధ్యములను బడయుటకు సలహానుకూలమైనందుచున్నాము.

"చిత్తు తిక్కా న ములు."

1. కృష్ణాజిల్లా రైతులసంఘమునకు పరిపాలకవర్గము, నిబంధనలు నెర్పరము. 2. ఈ సంఘమునకు శ్రీ దీక్షజరక్ష మును, కయాలియును నకు శ్రీమహాత్మాగాంధీయవారు లను సందర్శకులగునట్లు ప్రార్థించుట. 3. దొరకనమువారు హెచ్చింపవలసిన నీటితీయను నిషేధించుట, ఆసంబంధమగు విషయముల నాలోచించుట. 4. భార్యపు పెరుకుటిక కలుగజేయు ఆటంకమునకు రైతులు అసమ్మతిని వెలిబుచ్చుట. 5. భార్యమునకు ఏర్పరుపబడిన నిష్కేతభగ నిరాకరించుట. 6. జిల్లాలో పంటలుపండగిగ్రామములలో భూమిశిస్తును నిలుపుదల చేయవలసినదని శ్రీజమిందారీ ప్రభువులకు, గతవర్ష మెంటు వారినికోరుట. 7. జమిందారులెరి జమిందారీరైతులకును ప్రాతినిధ్యమిచ్చు ప్రభుత్వమువారిని కోరుట. 8. జమిందారీ గ్రామములలో పరపతిసంఘవ్యాపకమునుగురించి జమిందారుల శ్రద్ధవహించి భోద్వదలసిన దని కోరుట. 9. "ఆంధ్రకర్మ కాశ్యుదయము" అను నారపత్రిక నెలకొల్పుటకు గురించి యోచించుట. యొక్కమగునితరసంగతులను యోచించుటను. కృష్ణా జిల్లా కానూరి వేంకటాచలపతిచౌదరి, రైతుల సంఘ ఎలమించిల సూర్యనారాయణచౌదరి, కార్యస్థానము కవుతరం. కృష్ణాజిల్లా రైతులసంఘ కార్యకర్తలు.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

ఆంధ్రమొగ 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను ర.రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు షేరిట్సు వో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రకటనామూలమే ముద్రింపబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామరలైలము

పండ్లపాడి

మోహినిలైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపదము

దగ్గు, తైలము, పడిశెము, రొమ్ముపడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, చిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కనిడబ్బీలో పెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేతు.

అమృతాంజనం డి పో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

స్వదేశి కత్తులు

హాల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు	1-2-0
చేబిల్ కత్తులు	1-0-0
కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసివది	
(ప్రయాణీకుల తెచ్చుడుపయోగకరము)	1-8-0
డి. బ్లైసురోగర్పు చాకులు	1-0-0
సింగిల్ బ్లైడుచాకులు	0-6-0
డెస్కు కత్తులు	0-4-0
సింగిల్ బ్లైడు చాకులు(చిల్లరమల్లరక నులకు)	0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
962 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

ఇనుప వ్యాపారము

మా కర్మ నీళ్లనొట్టుములు, హస్తమాస్క సెమెంటు
కోల్ తారు, అమెరికా గుండ్రపు కంబీలు, చట్టములు, కలా
యి నుట్టుకంబీలు, డేవీసీస్, బోల్టనట్లు, గయర్ సెవింగ్
గు మొదలైన సామానాలు అమృతమహా సిద్ధముగా నున్నవి.
మొలకు కాగితము వ్యాపారకారము.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,
(1412) 18, పెంబుహాను వీధి, మదరాసు.

ఆత్మబిజ్జానా

శరీరమును విజయనరేణువారితో ఆత్మసత్తి.
దివ్యముల సద్భావమును సుసంపద కాత్రియముల
గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి. పి.
చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. తల 2-0-0.
మొదలగు, ఇండ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టు నాన్సు 222, మదరాసు

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వాయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంతెనలకు కప్పులకును నుసయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపలవారు పల్లిక
వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్స్:-ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

కై కామ్రాజ్ గోరువప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుడాహరింప గోరుచున్నాము

మలయ చందనము

(1251) సెక్స్ గవనరు టెంపరరరీ
చందన పువ్వులను నుట్టు ఎవరికిని
తెలియదు. వర్షము లేదు. నీచికాశి
మన్ను గు కలిపివీళ్లు సరిలేదు. దువ్వ
మైన మా మలయచందనము ఎటువ
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల
సెక్స్ గవనరు మామూలుగా నున్నాను. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధస్థానార్పణ, రాజమండ్రి.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.

శుభ్రహృదయ రక్షణనుకల్పించే పీఠ్యమును హెచ్చిం
చి నలమలు కలిగించి యుష్మదేవము జేసి శరీర కాలి
గుంటుల పోగొట్టును. మొదలగు చట్టముల శరీరమునకు
లేవనగు కలిగించును. వీర్యము, శ్రేణులు, కలహాపి, పి
కొమ్మకొప్పి మొదలగువానిని తక్కువ నివారించును.
(529) అర్థశాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0-0.

వైద్యకౌశ్ఠి మనీశంకర్ గోవింద్,

కరంధస్థానార్పణ, 187, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
దృష్టి, వాస్తవాభిమతి, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
కాత్రిము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లు
పేక తమాషాలు, విశిష్టనిద్రావిద్యలు గలవు. ఇంతగాక
మనుష్యుని మాయమయ్యేటట్లు, ముదిడిచెట్టును పుట్టించుట,
జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచే మూట
లాడించుట, భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని
నిరాధారముగా నిల్పటం మొదలగు విశిష్టములు అనేకము
లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్సాహముగా మేజిక్
చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనిపెల 4 రూ॥లు
పి. లెక్. జగన్నాథం నాయుడు, బంగళా. (గుంటూరుజిల్లా)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము

అమృతాంజనము డిపొ, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయమార కస్తూరిమూల్రల వివృతనను
క రి కిం పు డు.

ప్రతి వర్తకమునను అడులకొలది సీసాలు విక్రయించ
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, శిలాంగ,
మలియన్లలో, గోవా, ఫిజి, విలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మన్ను
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించి
చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయమార" కస్తూరి
మూల్రల సీసా మీ యింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల
సహాయమును, నిరీక్షించి, వెలరచెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అతిర్లము, పార్శ్వవాతము,
బ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము సొప్పి,
బలహీనత, అసాకోగ్యము, చెడ్డసీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న చిడ్డలకు గలుగు బ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియ
సనేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపద శేవనచే సాత్వర్యముగా
పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో సనేకవిధముల అనునట్టియు సుపయోగక
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధముల
తయారా చేయుచుందురు.

విజ్ఞప్తైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయి
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

ఇనుపావత్రము, ప్రతిసీసాతో గూ
యించును. 280 మూల్రలన్న సీసా 4 అంశాలు
మాత్రము.

6 సీసాల లోకామారి తెప్పించుకొ
నుటకు ఖర్చుకోలేదు మా 1-0-0
12. సీసా లోకామారి కొనిన 2-0-0-0
28. సీసా లోకామారి కొనిన 5-0-0-0

గురు గురోగములకు మాత్రమే అను
దీని సిద్ధాపదములు కొరడను.

కొనుటకు... శ్రీ సీతారాధువైద్యశాల, మదరాసు.

